

Projekt

z dnia 10 listopada 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY MIELNIK**

z dnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Mielnik na lata 2022 - 2027

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559¹⁾) oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268²⁾) Rada Gminy Mielnik, uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje do realizacji Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Mielnik na lata 2022 - 2027 stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mielnik.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Artur Gacki

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 583, poz. 1005, poz. 1079 i poz. 1561.

²⁾ tekst jednolity zmieniony: poz. 2270, z 2022 r. poz. 1, poz. 66, poz. 1079, poz. 1692, poz. 1700, poz. 1812, poz. 1967 i poz. 2127

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Mielnik

z dnia 2022 r.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Mielnik na lata 2022 - 2027

CRPS

Centrum Rozwiązywania
Problemów Społecznych

EDUKACJA

SZKOLENIA

BAiC

Spis treści

Wstęp	2
ROZDZIAŁ I MERYTORYCZNE PODSTAWY OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	
1.1. Podstawa prawna Strategii	3
1.1.1. Dokumenty krajowe	3
1.1.2. Dokumenty regionalne i lokalne	3
1.2. Rozwiązywanie problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej i realizacji ich zadań ustawowych	4
RODZIAŁ II DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	15
2.1. Charakterystyka gminy	15
2.1.1. Położenie	15
2.1.2. Ludność	17
2.1.3. Oświata i kultura	21
2.1.4. Sytuacja społeczno-ekonomiczna	25
2.1.5. Pomoc społeczna	31
2.1.6. Bezpieczeństwo publiczne	37
2.2. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców	40
2.2.1. Problemy społeczne występujące w opinii dorosłych mieszkańców	41
2.2.2. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych sprzedawców napojów alkoholowych	43
2.2.3. Problemy dzieci i młodzieży	44
2.3. Analiza SWOT	48
RODZIAŁ III STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIELNIK NA LATA 2022-2027	51
3.1. Misja i prognoza zmian w zakresie objętym Strategią	51
3.2. Cele i kierunki działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	55
I CEL STRATEGICZNY: Tworzenie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą	55
II CEL STRATEGICZNY: Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie	58
III CEL STRATEGICZNY: Zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem, uzależnieniami i bezrobociem oraz ich negatywnym następstwom	62
3.3. Monitoring i ewaluacja	66
3.4. Źródła finansowania	67

Wstęp

Politykę społeczną zazwyczaj definiuje się, jako "działalność państwa, podmiotów samorządowych i pozarządowych organizacji zmierzająca do kształtowania odpowiednich warunków pracy i bytu, pożądaných struktur społecznych oraz stosunków społeczno-kulturowych, w których przy aktywności ludzi będzie możliwe zaspokojenie potrzeb społeczeństwa na poziomie możliwym w danym okresie"¹. Definicja ta wskazuje na główny cel polityki społecznej państwa - utrzymywanie rozwoju społecznego i gospodarczego.

Podstawowym dokumentem planistycznym w sferze polityki społecznej na poziomie lokalnym jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Strategia ta jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w stosunku do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie gminy i wskazuje priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla ich realizacji. Opracowanie Strategii jest punktem wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja ma przyczyniać się do rozwiązywania problemów społecznych oraz wyrównania szans społecznych mieszkańców gminy.

Artykuł 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Z kolei art. 16b wyżej wymienionej Ustawy określa kluczowe elementy, które powinna zawierać strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Dokument ten powinien składać się w szczególności z:

1. diagnozy sytuacji społecznej gminy,
2. prognozy zmian w zakresie objętym strategią,
3. określenia:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Niniejsza Strategia została opracowana dla Gminy Mielnik na lata 2022-2027.

¹ K. Loranty, *Bezpieczeństwo społeczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2004, s. 98.

ROZDZIAŁ I

MERYTORYCZNE PODSTAWY OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1.1. Podstawa prawna Strategii

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z artykułu 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, który nakłada na gminę ten obowiązek. Poza tym, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mielnik na lata 2022-2027 jest zgodna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej opracowanymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Poniżej zaprezentowano spis podstawowych dokumentów strategicznych stanowiących podstawę i punkt odniesienia do powstania niniejszej Strategii.

1.1.1. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mielnik na lata 2022-2027 uwzględnia zapisy dokumentów krajowych, w szczególności:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego.

1.1.2. Dokumenty regionalne i lokalne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mielnik na lata 2022-2027 uwzględnia zapisy dokumentów regionalnych i lokalnych, między innymi takich jak:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mielnik;

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Mielnik;
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mielnik;
- Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie siemiatyckim na lata 2021 – 2030;
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030;
- Program na rzecz poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób z niepełnosprawnością w województwie podlaskim na lata 2019 – 2023;
- Program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w Województwie Podlaskim na lata 2019-2023;
- Program pomocy społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w województwie podlaskim na lata 2019 – 2023;
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim na lata 2022 – 2027;
- Wieloletni Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie podlaskim do roku 2027;
- Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie podlaskim na lata 2019-2021 oraz jego kontynuacja na lata 2022-2025;
- Program przeciwdziałania narkomanii w województwie podlaskim na lata 2019-2021 oraz jego kontynuacja na lata 2022-2025.

1.2. Rozwiązywanie problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej i realizacji ich zadań ustawowych

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Zadania pomocy społecznej są określone Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku. Zgodnie z jej postanowieniem, głównym celem pomocy społecznej ma być umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie takich sytuacji życiowych, którym nie są w stanie podołać przy użyciu własnych środków, możliwości i uprawnień. Realizacja zadań została podzielona tutaj pomiędzy organy administracji publicznej. Ogólne zadania (strategiczne) związane z realizacją polityki społecznej wykonuje województwo. Powiat odpowiada za zadania o charakterze specjalistycznym. Z kolei gmina realizuje tzw. usługi podstawowe,

czyli np. funkcjonowanie domów pomocy społecznej, ośrodków wychowawczych, pomoc rzeczową, zasiłki celowe przyznawane na zaspokojenie podstawowych potrzeb, udzielanie schronienia i posiłku, zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w skutek zdarzeń losowych itd.

Na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej osobom i rodzinom udziela się świadczeń społecznych w szczególności z powodu:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
- 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. (uchylony),
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomani,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

W ramach zadań własnych i zleconych realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ustala się prawo świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Świadczenia pieniężne

mogą polegać m.in. na przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków, a świadczenia niepieniężne wykonuje się m.in. poprzez organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania oraz pobyt w domu pomocy społecznej.

Świadczenia pieniężne:

1. Zasiłek stały - świadczenie o charakterze obowiązkowym (a więc przysługujące każdemu, kto spełnia określone ustawą warunki i w ustawowo określonej wysokości), finansowane z budżetu województwa. Udzielany osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy (nieposiadającym uprawnień emerytalno-rentowych) i spełniającym kryteria dochodowe. Świadczenie jest zróżnicowane pod względem wysokości, zależnie od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie. Jego wysokość stanowi różnicę między owym kryterium a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub dochodem na osobę w rodzinie.

2. Zasiłek okresowy - przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być osoba samotnie gospodarująca i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.

3. Zasiłek celowy - jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39-41 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. W ramach tej formy pomocy ośrodki przyznaje pomoc w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych. Zasiłki celowe są świadczeniami przyznawanymi w miesiącu złożenia kompletu dokumentów w związku z koniecznością zaspokojenia konkretnej potrzeby. Świadczenie ma charakter jednorazowy. Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona była głównie na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pogrzebu.

Świadczenia niepieniężne- udzielenie tych świadczeń nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego, a jedynie od wystąpienia okoliczności faktycznie uzasadniających przyznanie danej pomocy.

1. Praca socjalna - to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych. Ułatwia jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Celem ostatecznym jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla prawidłowej egzystencji godnej człowieka.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS wykonując pracę socjalną wspomagają osoby i rodziny wymagające pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej i życiowej. Współuczestniczą w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży Pomagają sporządzić pozwy do Sądu o przyznanie alimentów, rozwód czy separację, pomagają w wypełnianiu wniosków o ustalenia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności. Biorą udział w procesie zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, przeprowadzają rozmowy wspierające, udzielają informacji, gdzie osoby lub rodziny mogą uzyskać pomoc, która nie leży w kompetencji Ośrodka. Pomagają podopiecznym w uzyskaniu prawa do emerytury lub renty, przeprowadzają wywiady u dłużników alimentacyjnych oraz podejmują działania związane z ich aktywizacją zawodową. Ponadto przeprowadzają wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji. Podejmują działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie itp.

Należy mieć również na uwadze, że przy zachodzącym obecnie procesie starzenia się społeczeństwa wzrasta problem dotyczący zapewnienia opieki osobom starszym. Niekorzystnym zjawiskiem jest również liczba osób całkowicie samotnych. Osobom takim należy zapewnić dostęp do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, intelektualnych oraz zdrowotnych. Ludzie starsi i samotni potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia - jak najdłuższego utrzymania ich we własnym środowisku. Należy podejmować działania, które ułatwią im życie, a także wydłużą okres ich samodzielności. Warto podkreślić również konieczność dbałości o kondycję psychiczną osób starszych i schorowanych. Brak towarzystwa, odpowiedniej opieki oddziałuje na samopoczucie takich osób, dlatego też należy zapewnić im dostęp do instytucji świadczących pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz wykwalifikowanych pracowników, udzielających wszelkich porad w każdej sytuacji.

2. Składka zdrowotna - opłacana za osoby korzystające z pomocy w formie zasiłku stałego niepodlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

3. Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe – przyznawane osobom, które zrezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem.

4. Sprawienie pogrzebu – pochówek realizowany jest przez pomoc społeczną w przypadku, gdy najbliższa rodzina nie ma możliwości wykonania go we własnym zakresie np. z powodów finansowych lub osobistych.

5. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania - udzielane osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi te są odpłatne w części lub całości, jeżeli dochód osoby zainteresowanej przekracza kryterium dochodowe.

Zgodnie z art. 50 Ustawy o pomocy społecznej, osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, termin i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone

osobom z zaburzeniami psychicznymi określa w drodze rozporządzenia minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego.

6. Ośrodki wsparcia- osobom, które ze względu na wiek, chorobę, lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w ośrodkach wsparcia, o których mowa w art. 51 ustawy. Ośrodki wsparcia są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej dziennego pobytu. Mogą być w nich prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. Ośrodkiem wsparcia jest środowiskowy dom samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dzienny dom pomocy społecznej, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko i dom dla bezdomnych oraz klub samopomocy.

7. Rodzinne domy pomocy – zadaniem rodzinnych domów pomocy jest zapewnienie całodobowej opieki nie mniej niż trzem i nie więcej niż ośmiu seniorom. Służyć mają one pomocą szczególnie osobom wymagającym wzmożonej opieki ze względu na znaczne ograniczenie w codziennym funkcjonowaniu, wynikające z podeszłego wieku,

8. Mieszkania chronione – przygotowują osoby w nich przebywające, pod okiem specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępują pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Skorzystać z nich mogą osoby, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki (np. osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby opuszczające rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, zakład dla nieletnich lub cudzoziemcy),

9. Domy pomocy społecznej – przeznaczone są dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone dzielą się na: domy dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekłe somatycznie chorych, osób przewlekłe psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób niepełnosprawnych psychicznie.

10. Schronienie, posiłek, niezbędne ubranie – udzielane osobom tego pozbawionym.

Ubóstwo określa się, jako stan warunków bytowych uniemożliwiający zaspokajanie podstawowych potrzeb, funkcji życiowych. Przyczyny i konsekwencje ubóstwa często trudno od siebie oddzielić. Zarówno skutkiem jak i czynnikiem mogą być np. dezintegracja rodziny,

rozwój przestępczości, marginalizacja, nierówny start dzieci i młodzieży, patologie społeczne czy niepełnosprawność.

Dodatkowo, nieodpowiednia działalność organów państwowych może zniechęcać do poprawy swojej sytuacji materialnej (np. płaca minimalna) czy też prowadzić do bierności i niezaradności życiowej (system zasiłków i świadczeń) całych grup społecznych. Zagrożenie ubóstwem dotyczy zwłaszcza rodzin wielodzietnych i niepełnych, kręgów patologii społecznej, osób niepełnosprawnych, grup mniejszościowych, ludzi posiadających niskie kwalifikacje zawodowe, migrantów, ludzi starych.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje osoby niepełnosprawne, jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Osoby niepełnosprawne to również te, które uzyskały orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów oraz dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia.

Niepełnosprawnej osobie pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy zgodnie z orzeczeniem ZUS lub legitymującej się orzeczeniem o znacznym albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje zasiłek stały. Wysokość zasiłku stałego uzależniona jest od dochodów rodziny lub osoby samotnie gospodarującej i przysługuje w wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby/rodziny.

Problem długotrwałej choroby dotyczy osób, które z powodu posiadanego schorzenia pozostają przez długi czas pod opieką lekarską, a choroba, na którą cierpią, często nie jest możliwa do całkowitego wyleczenia, a jedynie minimalizowane są jej objawy. Ciężka choroba natomiast to taka, która zagraża życiu człowieka.

Otrzymanie pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby jest uzależnione również od tego, w jakim stopniu posiadane schorzenie utrudnia życie wnioskodawcy. Uwzględniane są takie okoliczności jak: wydatki ponoszone w związku z zakupem leków, wydatki związane z wyjazdami do specjalistów, utrudnienie w podjęciu zatrudnienia.

Bezrobociem określa się stan, w którym część zasobów pracy w wieku produkcyjnym jest zdolna do pracy, poszukuje jej, ale nie znajduje zatrudnienia. Innymi słowy, to efekt nierównowagi pomiędzy podażą na pracę a jej popytem. Na bezrobocie mają wpływ dwa rodzaje czynników: płacowe i pozapłacowe. Pierwsze są mechanizmem regulacji rozmiaru

bezrobocia płacą realną. Czynniki pozapłacowe natomiast ograniczają popyt na pracę lub zwiększają jej podaż.

Ten rodzaj zagrożenia społecznego niesie za sobą nie tylko negatywne konsekwencje dla osoby bezrobotnej pogarszając sytuację materialną, czy niekorzystnie wpływając na jej kapitał społeczny, ale także dla gospodarki kraju. Bezrobocie prowadzi do utraty produkcji, państwo zostaje obciążone finansowo, ponieważ następuje wzrost wydatków na świadczenia socjalne, a także słabnie kapitał ludzki.

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska.

Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania. Bezradność występować może w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak specjalistycznego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Gmina zapewnia wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez działania wspomagające rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, tak, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w pieczy zastępczej.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to *psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancją chemiczną (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki) charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy w celu doświadczania jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących odstawieniu substancji.*

Alkoholizm jest chorobą spowodowaną nadużywaniem napojów alkoholowych, z którą wiąże zarówno konsekwencje zdrowotne dla uzależnionej osoby, jak również stanowi ona problem socjalny i przyczynia się do występowania patologii społecznych. Zjawisko alkoholizmu jest ściśle powiązane z występowaniem przestępczości, wypadkami w pracy, wypadkami drogowymi. Nadużywanie alkoholu przez któregoś z rodziców osłabia więzi rodzinne i skutkuje występowaniem dysfunkcji w pełnieniu ról rodzicielskich, a także często jest przyczyną stosowania przemocy domowej.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Na podstawie art. 4 ust. 1, ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w każdym roku uchwalany jest Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program ten jest realizowany zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym uwzględniając cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz dotyczące przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa sposób realizacji przez Gminę zadań określonych w art. 41 ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zadań określonych w ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Natomiast do zadań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

- ✓ inicjowanie, monitorowanie i ocena działań w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- ✓ motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego lub w przypadku odmowy – podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- ✓ prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Mielnik, oraz kontroli oświadczeń przedsiębiorcy o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży,
- ✓ wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonych w stosownej uchwale Rady Gminy Mielnik, a także zgodności z zasadami określonymi w przepisach art. 14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ✓ współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- ✓ udział jej członków w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ✓ inicjowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla młodzieży,
- ✓ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie *przemoc w rodzinie (zwana także potocznie przemocą domową), to jednorazowe albo cyklicznie powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym*

lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Wyróżnia się przemoc fizyczną (naruszenie nietykalności fizycznej), przemoc psychiczną (naruszenie godności osobistej), przemoc seksualną (naruszenie intymności), przemoc ekonomiczną (naruszenie własności) oraz zaniedbanie (naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich).

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. W tym celu, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie utworzono Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Mielnik.

Zespół Interdyscyplinarny w Mielniku działa na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz towarzyszących jej regulacji prawa miejscowego. Podstawowym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poza tym, do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy między innymi:

- ✓ kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy;
- ✓ podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej oraz podejmowanie procedur mających na celu jej powstrzymanie;
- ✓ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności organizowanie współpracy służb;
- ✓ zbieranie i przekazywanie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieska Karta” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieska Karta” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, GKRPA, Policji, Oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

RODZIAŁ II

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

2.1. Charakterystyka gminy

2.1.1. Położenie

Gmina Mielnik jest najbardziej na południe wysuniętą gminą województwa podlaskiego. Od wschodu graniczy z Białorusią, zaś na południu - z województwami: mazowieckim i lubelskim, gdzie naturalną granicę stanowi rzeka Bug. Gmina składa się z ponad 20 jednostek osadniczych. Tworzą one 13 sołectw rozrzuconych wokół dawnej Puszczy Mielnickiej. Największą osadą, a zarazem siedzibą gminy jest Mielnik, który wydarzeniem z 23 października 1501 roku (Unia Mielnicka) na stałe wpisał się do historii Polski.

Powierzchnia gminy wynosi 196,2 km² z czego 60 % stanowią lasy, 40 % - użytki rolne. Według podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego rozpatrywany obszar należy do jednostki pierwszego rzędu - Europy Wschodniej. Gmina leży na Wysoczyźnie Drohickiej, która wchodzi w skład makroregionu - Nizina Północnopodlaska. Dolina Bugu stanowi tu część odrębnego mezoregionu - Podlaskiego Przełomu Bugu - zaliczanego do Niziny Południowopodlaskiej. Uformowane w okresie zlodowacenia środkowopolskiego Niziny - Północnopodlaska i Południowopodlaska przedstawiają krajobraz staroglacjalny. Głównymi jego formami na obszarze gminy są: dolina Bugu oraz wysoczyzna polodowcowa (Wysoczyzna Drohicka). Powierzchnia wysoczyzny ma charakter falisto-pagórkowatej równiny. Urozmaicają ją wzgórza moren czołowych, z których najwyższe znajduje się na północ od Mielnika. Jest to Góra Uszeście wznosząca się na wysokość 204 m n.p.m. Dodatkowo obszar wysoczyzny porożcinany jest dolinami dopływów Bugu - Mętnej i Moszczoniej. W kierunku północnowschodnim rzeźba jest mniej urozmaicona, powierzchnia staje się bardziej płaska i wyrównana. Ku dolinie Bugu wysoczyzna opada wysokimi stromymi stokami, które porożcinane są głębokimi wcięciami erozyjnymi. Z krawędzi wysoczyzn łatwo można podziwiać piękno mielnickiej ziemi.

Bug przecina ziemie Podlasia tworząc krętą dolinę o stosunkowo wąskim dnie i nachylonych zboczach. Dolina o generalnym przebiegu SE-NW stanowi odrębny mezoregion - Podlaski Przełom Bugu. Jej szerokość jest zmienna; w okolicach Mielnika zwęża się do 1,3 km zaś w części północno-zachodniej wynosi 4,5 - 5 km. Strome zbocza o wysokościach do około 55 m ograniczają dolinę Bugu pod Mielnikiem. Rzeka przecina tu w poprzek wyniesienia

wysoczyznowe, a w tym także garb utworzony przez skały kredowe. Ten odcinek doliny Bugu, mający charakter przełomu, tworzy rejon o wyjątkowo urozmaiconej rzeźbie. Dopływy Bugu - Mętna i Moszczona, są niewielkimi rzekami o małych przepływach. Płyną one dolinami o niewielkim spadku. Sprzyja to zabagnieniu i zatorfieniu ich dna. W Dolinie Bugu, w starorzeczach występują niewielkie jeziora, które dodatkowo ożywiają ten obszar. Ponadto wysoczyznę w pobliżu Mielnika urozmaicają małe, malowniczo usytuowane oczka, które zasilane są okresowo przez wodę opadową.

Położenie gminy we wschodniej części kraju sprawia, że na warunki klimatyczne duży wpływ mają masy powietrza polarno-kontynentalnego. Sumy rocznych opadów wynoszą 500 - 600 mm. Miesiącem najcieplejszym jest lipiec (śr. VII 18 C), a najzimniejszym - styczeń (śr. I -4 C i poniżej). Mielnik położony na prawym zboczu Doliny Bugu eksponowanym na południe, ma odrębny mikroklimat. Dzięki głębokiemu wcięciu doliny rzecznej miejscowość osłonięta jest od wpływu wiatrów z kierunku północnego i północnowschodniego, zwłaszcza zimą. Takie położenie Mielnika sprawia, że zima nie straszy wielkimi mrozami, lato zaś stosunkowo wysokimi temperaturami zachęca do spędzania czasu nad Bugiem.

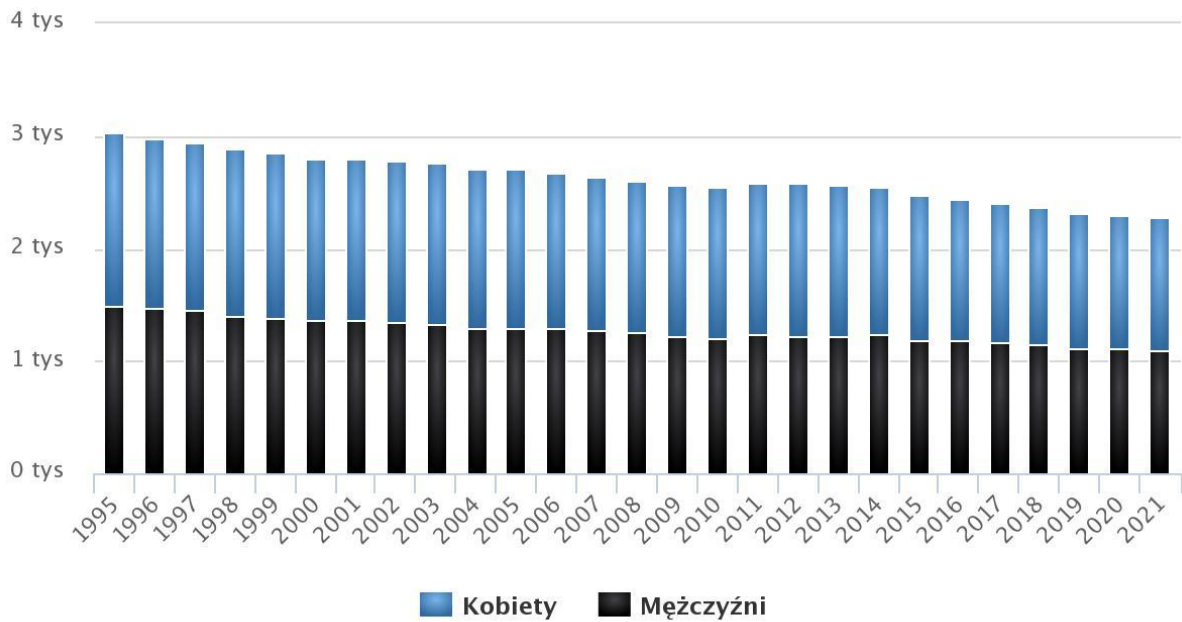

2.1.2. Ludność

Gmina Mielnik ma 2 273 mieszkańców, z czego 51,8% stanowią kobiety, a 48,2% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 18,1%. Średni wiek mieszkańców wynosi 48,2 lat i jest znacznie większy od średniego wieku mieszkańców województwa podlaskiego oraz znacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Mielnik zawarli w 2020 roku 11 małżeństw, co odpowiada 4,8 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 0,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 29,2% mieszkańców gminy Mielnik jest stanu wolnego, 53,7% żyje w małżeństwie, 3,8% mieszkańców jest po rozwodzie, a 12,6% to wdowy/wdowcy. Gmina Mielnik ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -46. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -19,94 na 1000 mieszkańców gminy Mielnik. W 2020 roku urodziło się 6 dzieci, w tym 33,3% dziewczynek i 66,7% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,42 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2019 roku 44,6% zgonów w gminie Mielnik spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 19,6% zgonów w gminie Mielnik były nowotwory, a 7,6% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Mielnik przypada 22.54 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa podlaskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju. W 2020 roku zarejestrowano 27 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 24 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Mielnik 3. W tym samym roku 2 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 2. 58,5% mieszkańców gminy Mielnik jest w wieku produkcyjnym, 11,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 30,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Populacja – Gmina Mielnik w latach 1995 – 2021

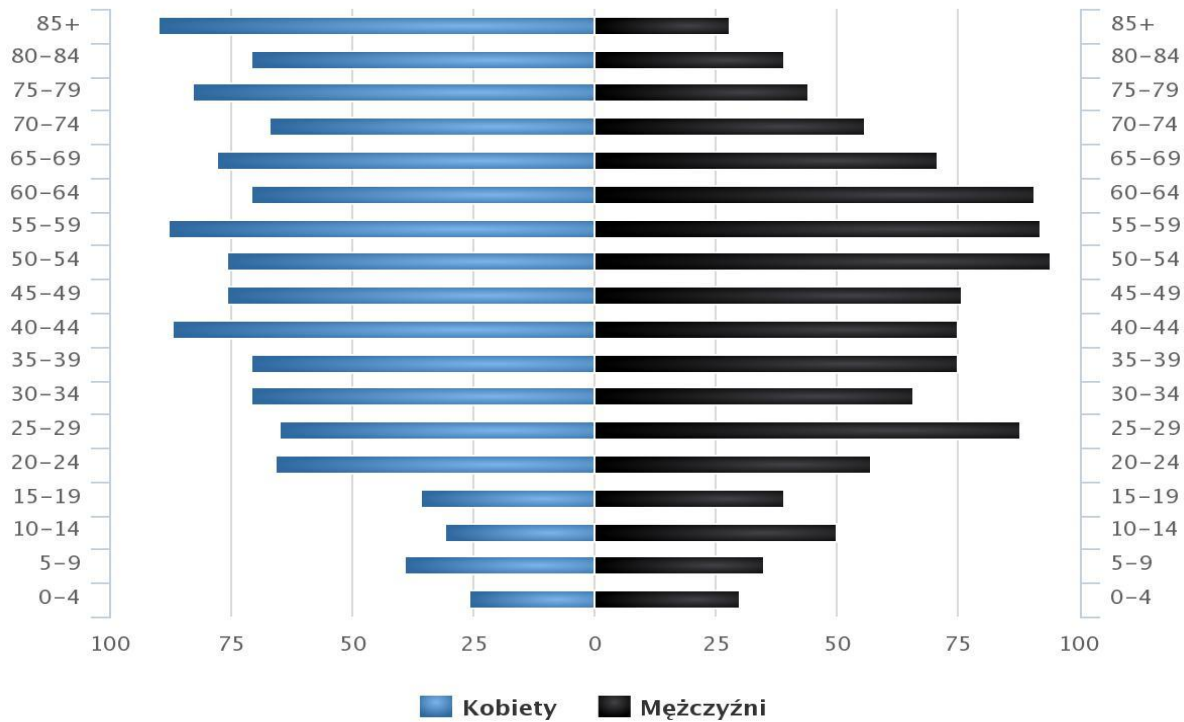
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Piramida wieku mieszkańców gminy Mielnik, 2020

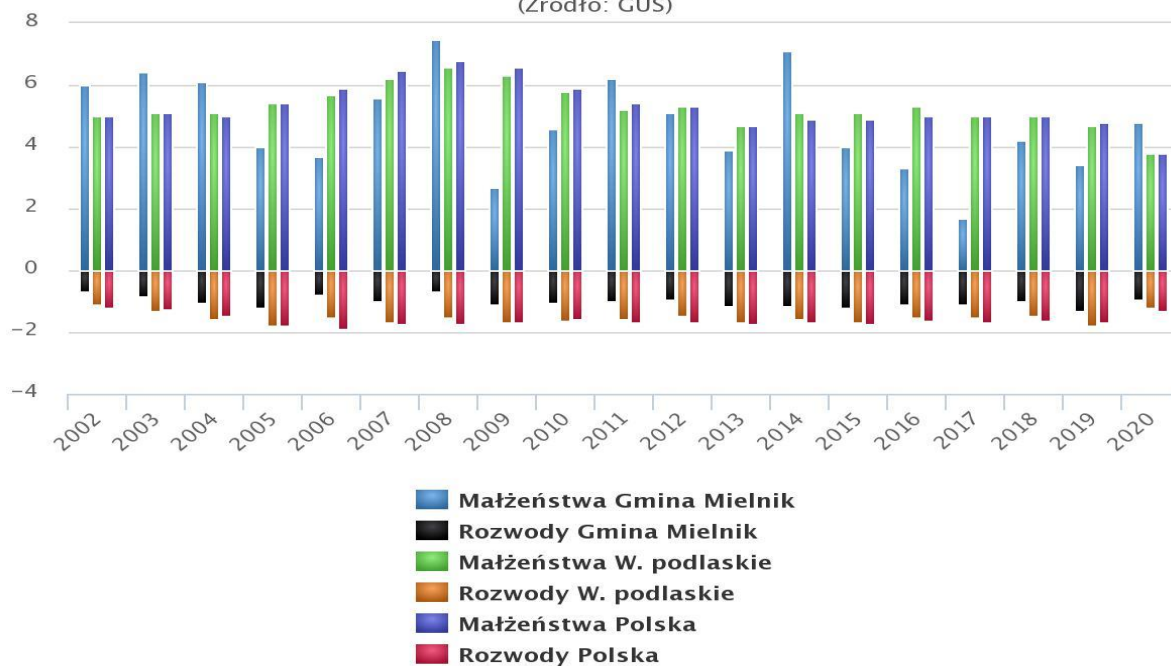
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Małżeństwa i rozwody na 1000 ludności w gminie Mielnik w latach 2002 – 2020

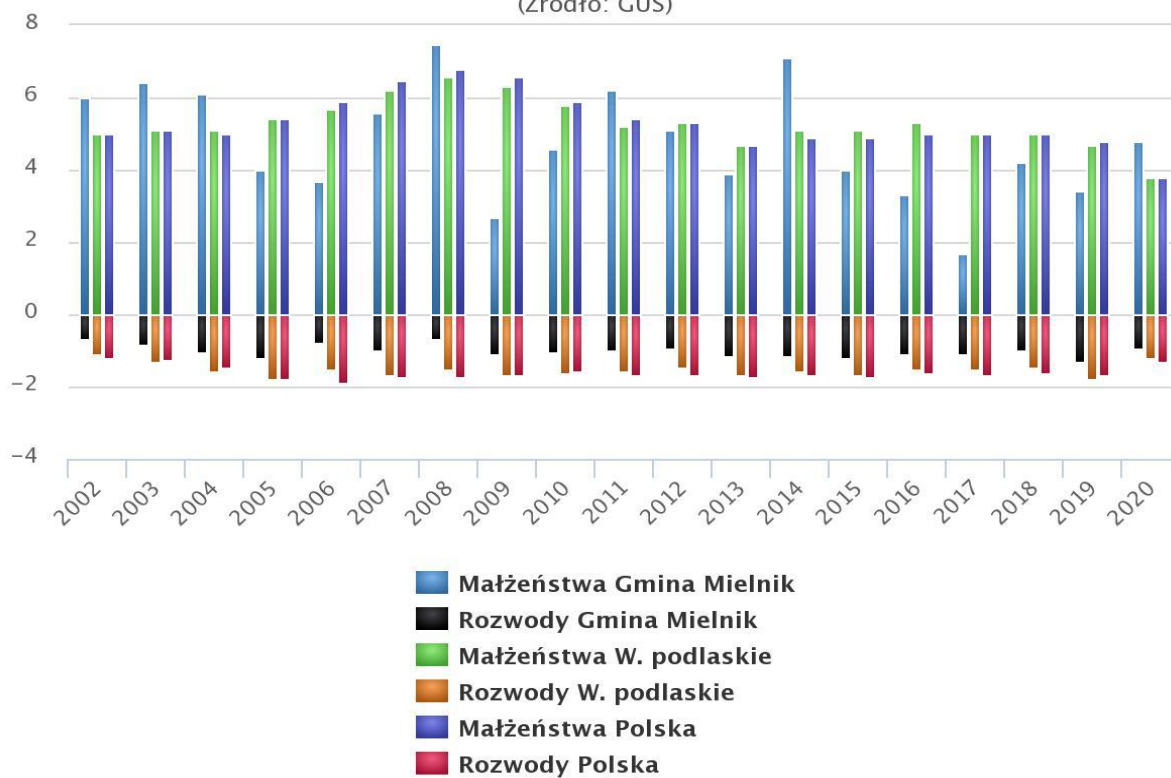
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Małżeństwa i rozwody na 1000 ludności w gminie Mielnik w latach 2002 – 2020

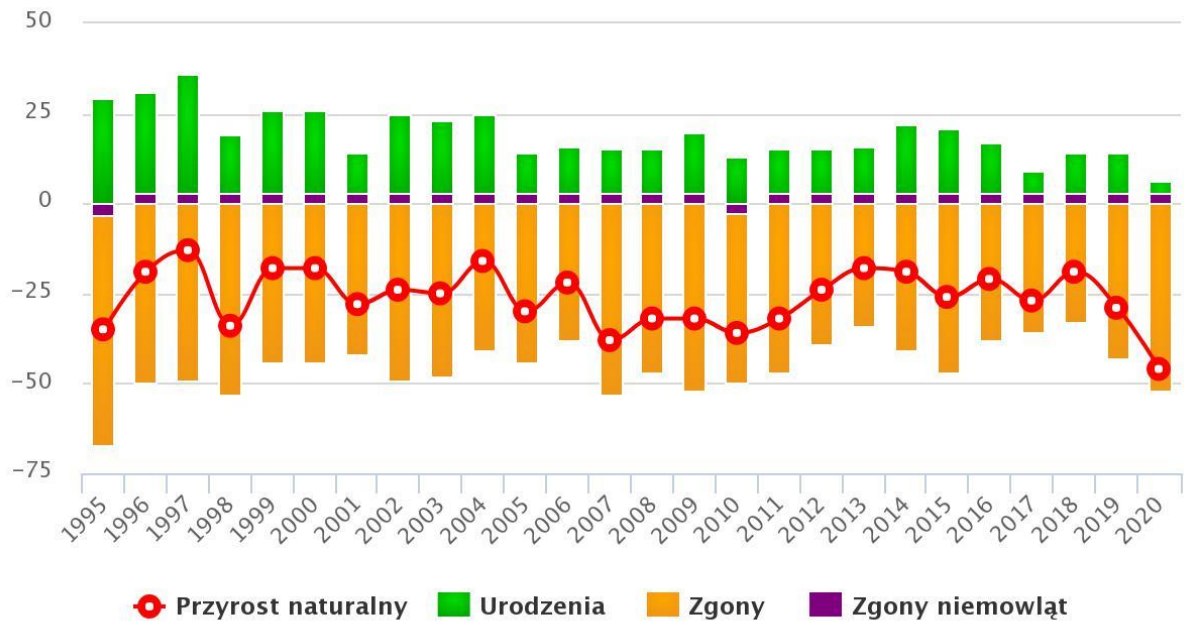
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Przyrost naturalny w latach 1995–2020 w gminie Mielnik

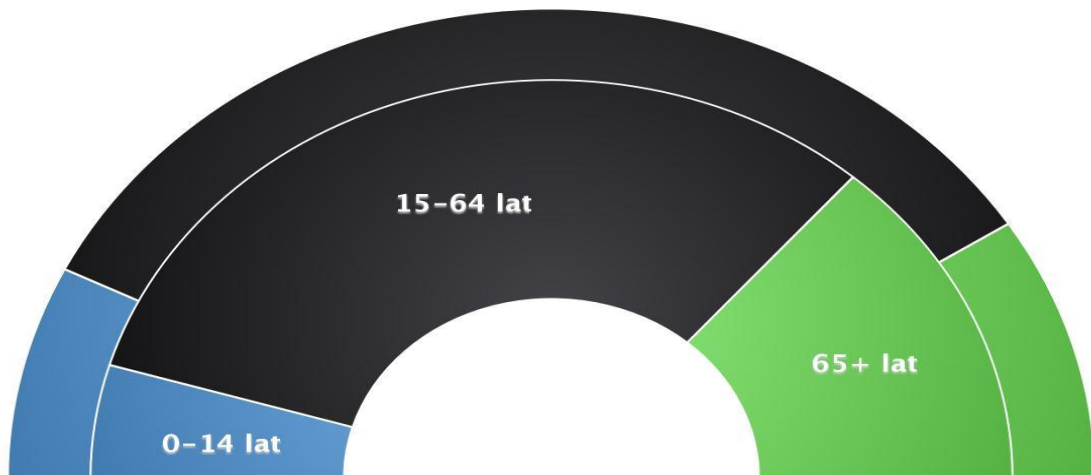
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Biologiczne grupy wieku – Gmina Mielnik, 2021

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

2.1.3. Oświata i kultura

374 mieszkańców gminy Mielnik jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 182 kobiet oraz 192 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 10,5% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,2% wykształcenie policealne, 9,7% średnie ogólnokształcące, a 16,1% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 17,6% mieszkańców gminy Mielnik, gimnazjalnym 5,9%, natomiast 32,8% podstawowym ukończonym. 5,3% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa podlaskiego mieszkańcy gminy Mielnik mają znacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Mielnik największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (32,5%) oraz średnie zawodowe (16,3%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie podstawowe ukończone (33,1%) oraz zasadnicze zawodowe (23,1%).

Na terenie gminy znajduje się Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół im. Unii Mielnickiej w Mielniku, do której uczęszcza około setka uczniów. Uchwałą Rady Gminy powołano w 1990 roku do życia Gminny Ośrodek Kultury, jako jednostkę organizacyjną samorządu terytorialnego. W roku 2005 kompetencje GOK zostały wyraźnie poszerzone o działalność na rzecz rozwoju kultury fizycznej i rekreacji, czego efektem było przekształcenie jednostki w Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Mielniku. Po tym szybko zaczęto oddawać tej jednostce pod zarząd nowe budynki (kompleks sportowy, Ośrodek Wypoczynkowy „u Floriana” oraz Samorządowy Ośrodek Wypoczynkowy). W 2011 roku w ramy GOKSiR włączony został nowo utworzony Ośrodek Dziejów Ziemi Mielnickiej.

Ośrodek Dziejów Ziemi Mielnickiej – Muzeum w Mielniku (ODZM) jest oddziałem Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Mielniku. To nowocześnie przebudowany, a jednocześnie stylowy obiekt po dawnym kinie „Górnik”. Budynek usytuowany jest w centrum Mielnika, przy ul. Brzeskiej 71. Przy ODZM wybudowano Miejsce Obsługi Rowerzystów (MOR), które jest przystankiem na Wschodnim Szlaku Rowerowym Green Velo. Przed budynkiem widnieje posąg – ławeczka z podobizną króla Aleksandra Jagiellończyka, historycznie związanego z Mielnikiem. Wewnątrz znajdują się sale wystawiennicze oraz Punkt Informacji Turystycznej. Celem działalności ODZM jest gromadzenie pamiątek, źródeł historycznych na temat Ziemi Mielnickiej, a przede wszystkim zamieszkujących ją osób. W Muzeum organizowane są: wystawy malarstwa, fotografii, wernisaże, koncerty, uroczystości z okazji świąt państwowych, spotkania autorskie, konferencje. Obecnie Muzeum ma w swoich

zbiorach m.in. kolekcję 69 prac wybitnego twórcy sztuki współczesnej – pana Henryka Musiałowicza oraz stale rosnącą kolekcję pamiątek związanych z przeszłością Ziemi Mielnickiej.

W Mielniku znajdują się trzy obiekty sportowe, będące wspaniałą bazą treningową. Pod względem wyposażenia i standardów spełniają one wymagania zaawansowanych grup sportowców.

Hala sportowa z trybunami na około 200 osób (miejsca stojące)

(hala oddana do użytku w roku 2004)

- powierzchnia użytkowa: 1347,7 m²
- wysokość: 9,89 m
- zaplecze: szatnie, natryski, łazienki przystosowane dla niepełnosprawnych, sauna

Pełnowymiarowe boisko sportowe wraz z zapleczem sportowym

- 2 boiska piłkarskie (płyta główna i płyta rezerwowa)
- zaplecze(łazienki, natryski, szatnie)

Kompleks boisk sportowych "Orlik"

- boisko piłkarskie o wymiarach 30 x 62 m z nawierzchnią z trawy syntetycznej,
- boisko wielofunkcyjne przeznaczone do piłki koszykowej i piłki siatkowej o wymiarach 19,1 x 32,1 m z nawierzchni poliuretanowej,
- budynek sanitarno-szatniowy wykonany w technologii tradycyjnej murowanej.

Dodatkowe możliwości

Koło Wędkarskie w Mielniku istnieje od 1976 roku. Członkowie skupieni w naszym kole wędkują przede wszystkim na rzece Bug, która stanowi główną atrakcję rejonu. Koło organizacyjnie przynależy do okręgu białostockiego, zaś wody rzeki Bug na terenie gminy, są w użytkowaniu Okręgów PZW Biała Podlaska i Siedlce. Rzeźba terenu, duża różnica poziomów (80m), różnorodność krajobrazu stwarzają bardzo dobre warunki do uprawiania kolarstwa terenowego i biegów przełajowych. Rzeka Bug, stwarza bardzo dobre warunki do uprawiania kajakarstwa.

Szkoły podstawowe (Gmina Mielnik) – Uczniowie i absolwenci w latach 2008 – 2018

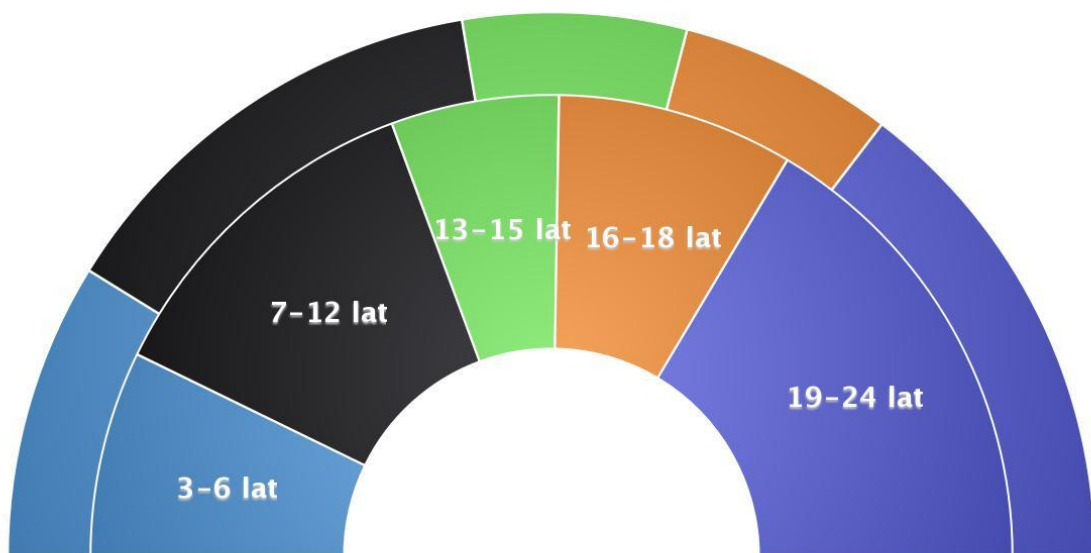
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Edukacyjne grupy wieku – Gmina Mielnik, 2021

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Imprezy organizowane przez domy kultury, 2020

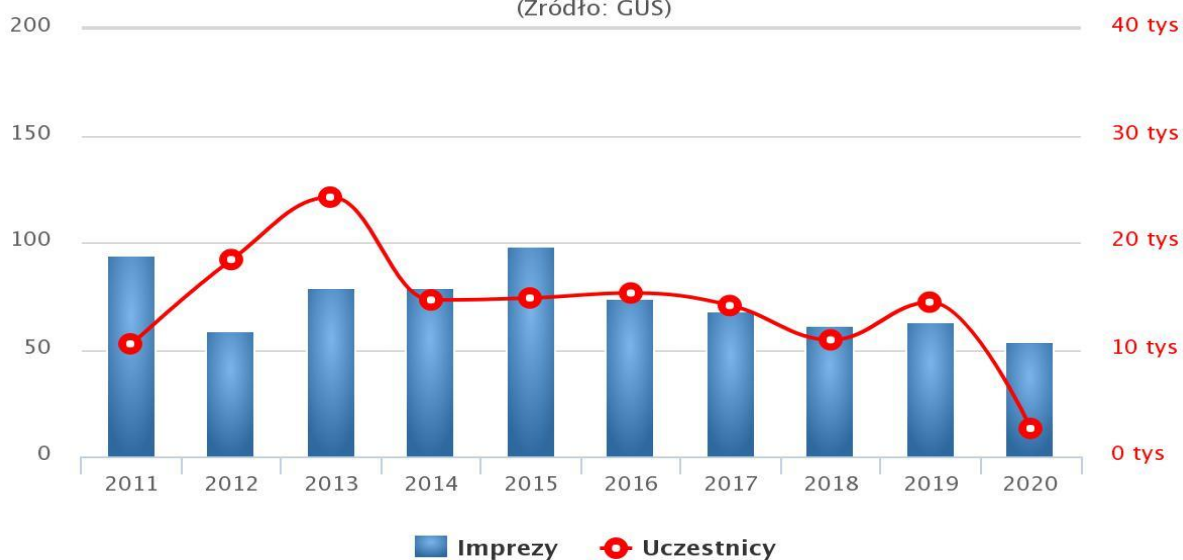
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011 – 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

2.1.4. Sytuacja społeczno-ekonomiczna

W gminie Mielnik na 1000 mieszkańców pracuje 117osób². 42,2% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 57,8% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Mielnik wynosiło w 2020 roku 5,0% (4,1% wśród kobiet i 5,7% wśród mężczyzn). W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Mielnik wynosiło 4 473,99 PLN, co odpowiada 81.00% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Mielnik 111 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 11 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -100. 56,7% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Mielnik pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 15,8% w przemyśle i budownictwie, a 9,4% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,9% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W gminie Mielnik w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 137 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 85 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 5 nowych podmiotów, a 6 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2020 najwięcej (16) podmiotów zarejestrowano w roku 2014, a najmniej (1) w roku 2016. W tym samym okresie najwięcej (24) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (4) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2013 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Mielnik najwięcej (6) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (131) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 2,2% (3) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 25,5% (35) podmiotów, a 72,3% (99) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Mielnik najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (18.8%) oraz Przetwórstwo przemysłowe (17.6%).

² Jeżeli nie wskazano inaczej w bieżącym rozdziale dane statystyczne wg GUS na dzień 31.12.2021 r, za portalem polskawliczbach.pl

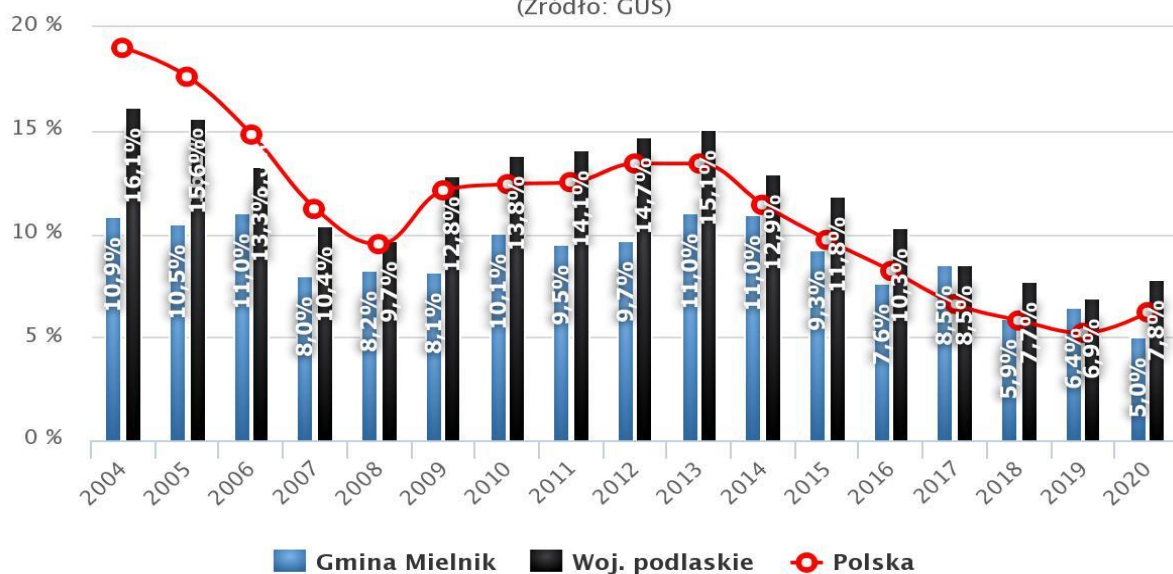
Równocześnie wskazać trzeba, że liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla poszczególnych ich rodzajów wynosi:

1. do spożycia poza miejscem sprzedaży – (wg zawartości alkoholu) ogółem **5**:
 - a. do 4,5%: **3**
 - b. od 4,5% do 18%: **4**
 - c. powyżej 18%: **3**
2. do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu): **1** dla każdej kategorii

W 2020 roku w gminie Mielnik oddano do użytku 13 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 5,66 nowych lokali. Jest to wartość nieznacznie większa od wartości dla województwa podlaskiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Mielnik to 1 383 nireuchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 602 mieszkań. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. 92,3% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne, 7,7% na lokale zakładowe. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Mielnik to 4,69 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa podlaskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w gminie Mielnik to 128,40 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa podlaskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 86,12% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 69,63% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 66,88% mieszkań posiada łazienkę, 48,81% korzysta z centralnego ogrzewania, a 12,65% z gazu sieciowego.

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Mielnik w latach 2004 – 2020

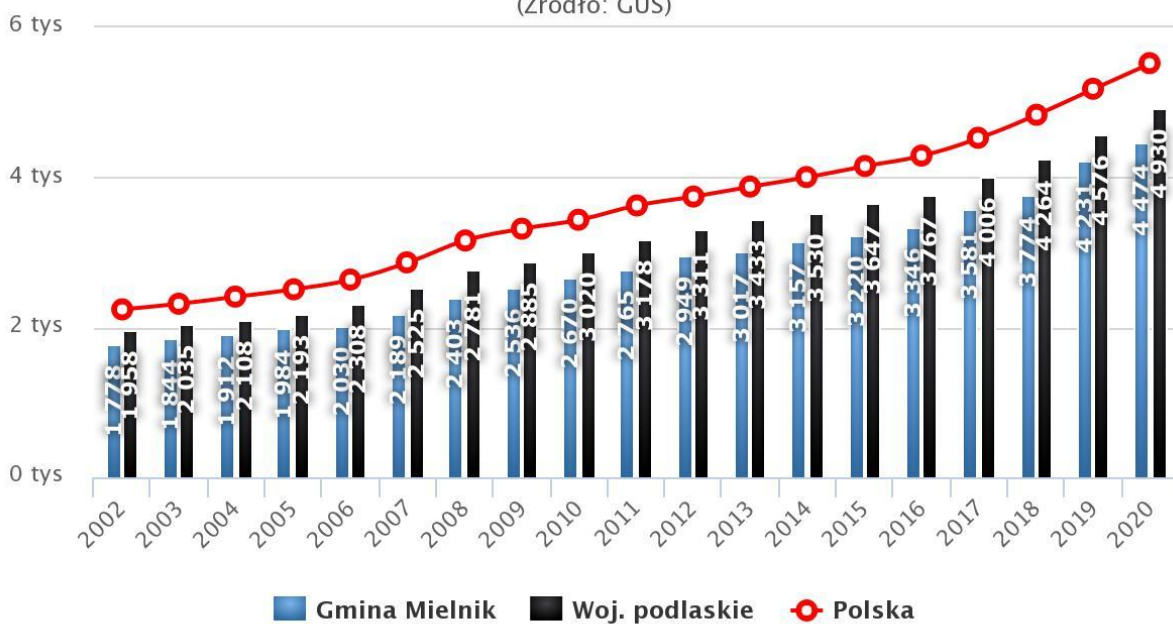
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

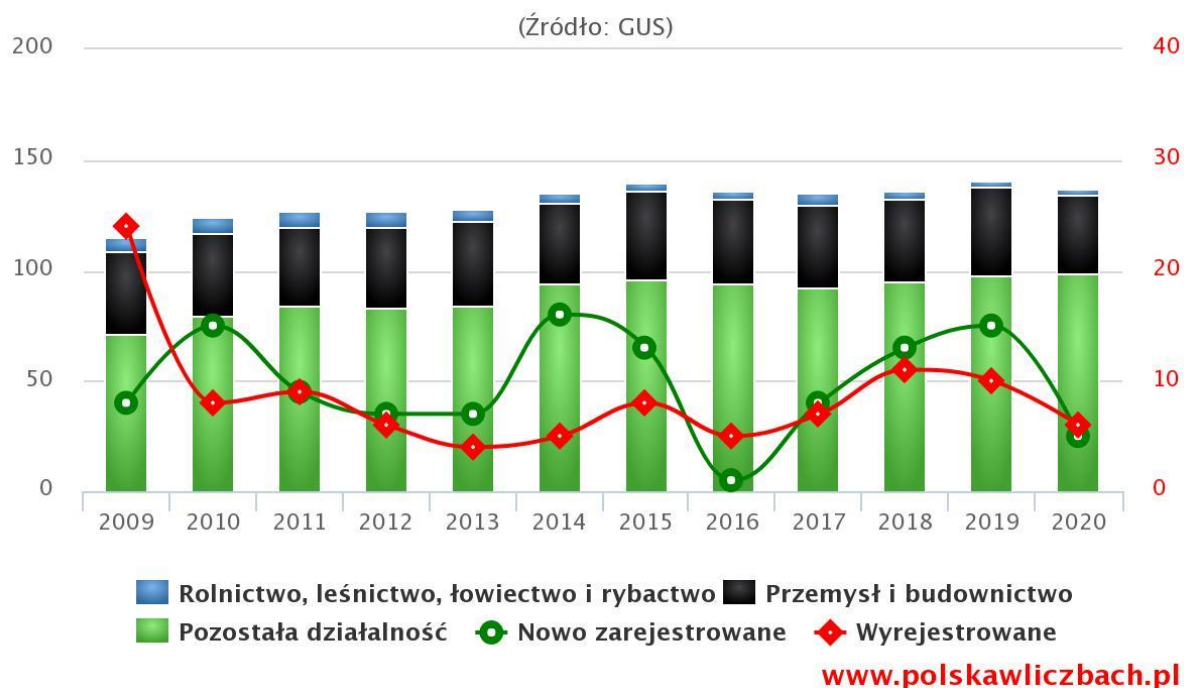
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Mielnik w latach 2002 – 2020

(Źródło: GUS)

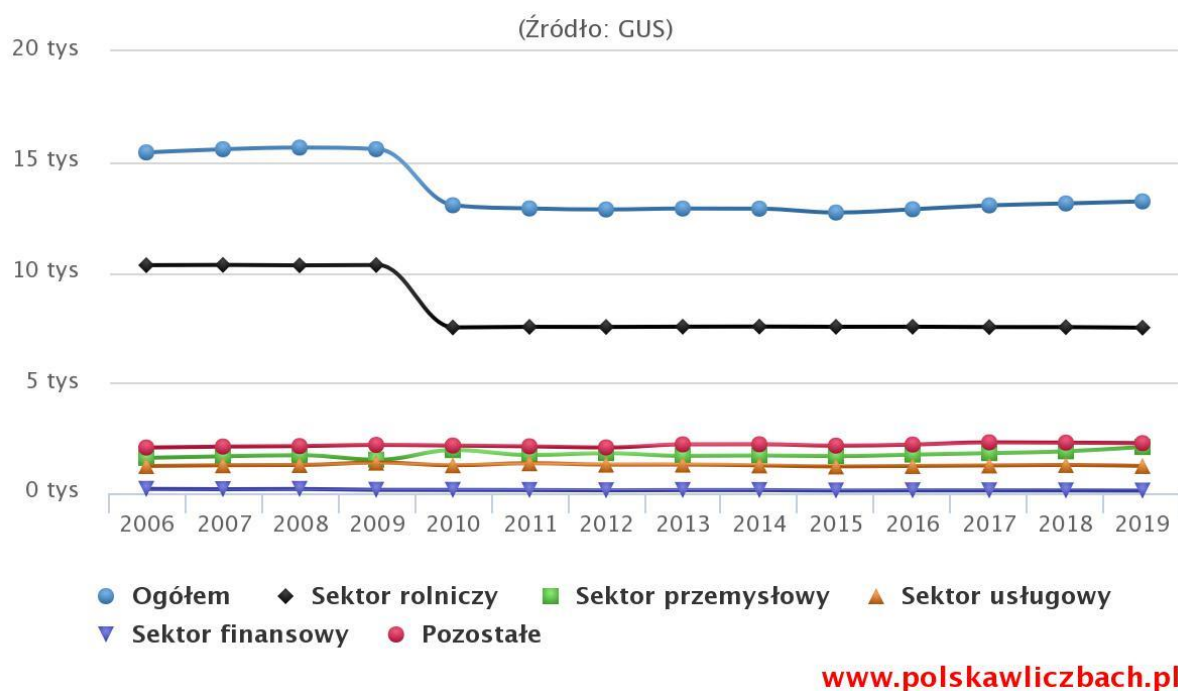

www.polskawliczbach.pl

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009 – 2020

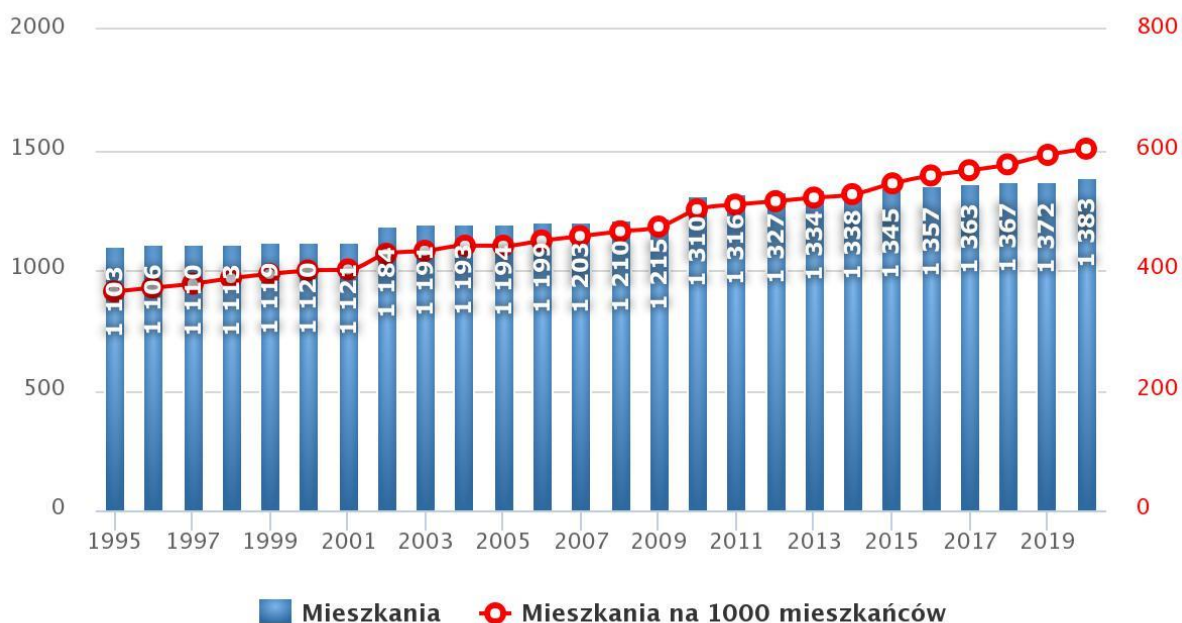

Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Mielnik w latach 2006 – 2019

Liczba mieszkań w latach 1995–2020

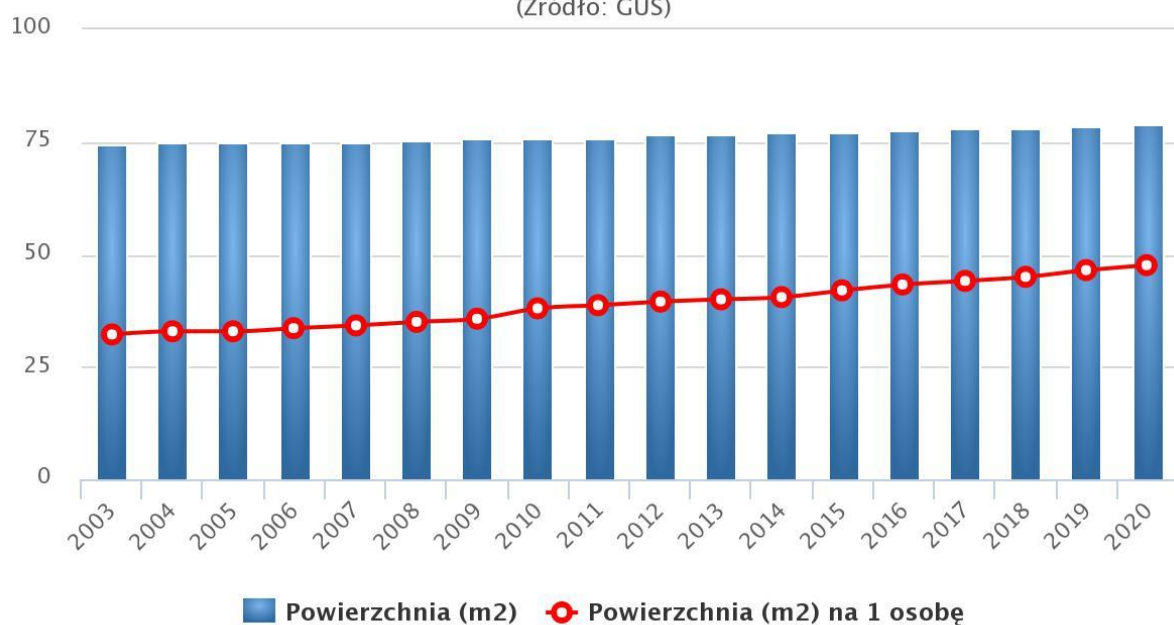
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Przeciętna powierzchnia (m²) użytkowa mieszkania w latach 2003–2020

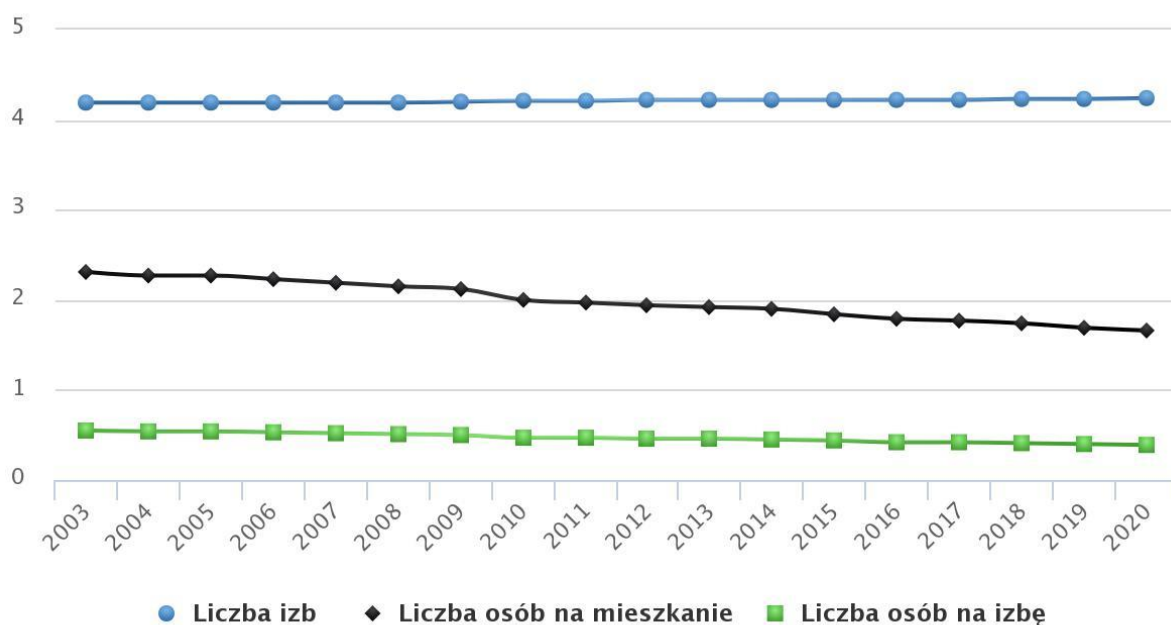
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki w latach 2003–2020

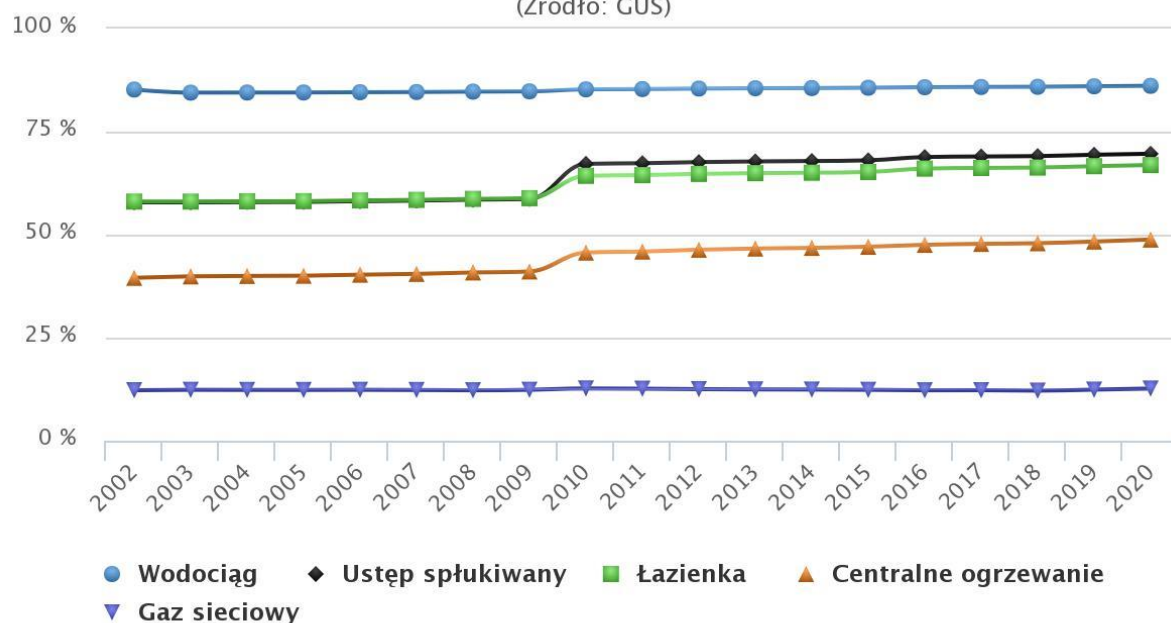
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2002–2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

2.1.5 Pomoc społeczna

W Gminie Mielnik w zakresie pomocy społecznej działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielniku. Celem pomocy społecznej realizowanym przez Ośrodek jest umożliwienie osobom i rodzicom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Ośrodek wykonuje zatem:

- ✓ zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami wójta,
- ✓ zadania zlecone z zakresu administracji rządowej;
- ✓ działania ośrodka mają na względzie utrzymanie spójności rodziny, społeczności lokalnej i są ukierunkowane na wzmacnianie samodzielności i aktywności tak rodzin jak i społeczności celem zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

Ośrodek koordynuje również realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Do zadań Ośrodka w zakresie pomocy społecznej należy w szczególności:

- ✓ przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- ✓ praca socjalna;
- ✓ prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- ✓ analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- ✓ realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- ✓ rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawach z funduszu alimentacyjnego;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia „Dobry Start”;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawie Karty Dużej Rodziny;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawie pomocy materialnej o charakterze socjalnym;

- ✓ prowadzenie postępowań w sprawie dodatku mieszkaniowego i energetycznego;
- ✓ realizacja programów systemowych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach powyższych zadań Ośrodek wykonuje :

1. zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, do których należą:

- ✓ opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- ✓ sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- ✓ udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczenia na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ✓ przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- ✓ opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- ✓ praca socjalna;
- ✓ sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

- ✓ organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- ✓ sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
- ✓ dożywianie dzieci;
- ✓ kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- ✓ pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ✓ sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- ✓ utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- ✓ opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. zadania własne gminy do których należą:

- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- ✓ prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- ✓ podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

- ✓ współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

3. zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminie, do których należą:

- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- ✓ organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- ✓ realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- ✓ prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

4. zadania zlecone gminie, wynikające z innych ustaw, mające na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin, po zapewnieniu odpowiednich środków.

5. inne zadania określone uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami wójta Gminy Mielnik.

Na terenie Gminy Mielnik działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin obecnie w Punkcie przyjmuje terapeuta uzależnień (magister pedagogiki i ukończona między innymi Szkoła Specjalistów Psychoterapii i Uzależnień i Instruktorów Terapii Uzależnień oraz zaświadczenie PARPA w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień, ukończony kurs zaawansowany terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach, ukończone Studium pracy z osobą stosującą przemoc).

2019

- Liczba osób korzystających z pomocy Punktu - 42 osób
- Udzielono 141 konsultacji, w tym 65 konsultacji dla rodzin z problemem alkoholowym

2020

- Liczba osób korzystających z pomocy Punktu – 16 rodzin (36 osób)
- Udzielono 78 konsultacji, w tym 43 dla rodzin z problemem alkoholowym

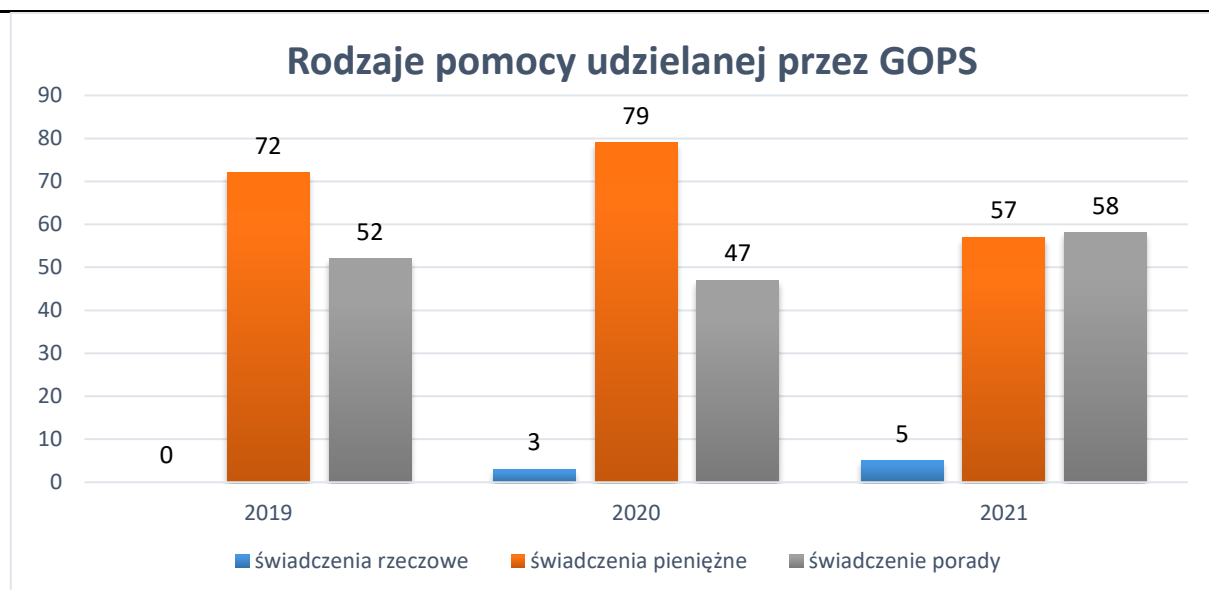
2021

- Liczba osób korzystających z pomocy Punktu - 22 osoby (13 rodzin)
- Udzielono 134 konsultacji, w tym 62 konsultacje dla rodzin z problemem alkoholowym

Gmina Mielnik pozyskała dofinansowanie w wysokości 1 513 513,20 zł., ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektu "Nowe usługi społeczne w tym utworzenie Dziennego Domu Pomocy w Gminie Mielnik" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa VII Poprawa spójności społecznej, Działanie 7.2 Rozwój usług społecznych, Poddziałanie 7.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, Priorytet inwestycyjny 9.4 Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin ogółem	107	100	71
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu uzależnień	15	17	16

Powody przyznawania pomocy (liczba rodzin)

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Niepelnosprawność	34	27	19
Bezrobocie	32	29	25
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	0
Ubóstwo	59	53	47
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	9	10	8
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	35	37	22
Alkoholizm	15	17	16
Inne	19	25	21

Powody przyznawania pomocy (liczba osób)

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Pracuje	50	44	32
Pracuje dorywczo	2	2	0
Nie pracuje	19	34	23
Dzieci, młodzież, studenci	91	93	70
Na rencie	-	12	7
Na emeryturze	17	18	10
Bezrobotny – pobierający zasiłek	1	0	0
Bezrobotny – bez prawa do zasiłku	31	30	24

GKRPA

	2019	2020	2021
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	6	5	2
Kontrole punktów sprzedaży	0	0	0
Opiniowanie lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	10	0
Przeprowadzono rozmów motywujących	8	5	5
Wniosków o leczenie odwykowe:	10	4	4
zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	1	0	0
wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	0	0	0

2.1.6. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne to ogół instrumentów służących ochronie ludności przed incydentami zakłócającymi funkcjonowanie obywateli w społeczeństwie zgodne z przyjętymi normami prawno-obyczajowymi. W 2020 roku w gminie Mielnik stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 30 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 12,89 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Mielnik wynosi 90,60% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa podlaskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Mielnik najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 7,77 (wykrywalność 90%) oraz przeciwko mieniu - 4,17 (wykrywalność 76%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,89 (99%), o charakterze gospodarczym - 1,50 (71%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,41 (100%).

Zgodnie z informacją Komendy Powiatowej Policji w Siemiatyczach dotyczącą stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w 2021 roku, Policja *na terenie gminy Mielnik interweniowała 169 razy, a najczęstsze naruszenia porządku prawnego dotyczyły:*

- 27 interwencji wobec osób naruszających przepisy porządkowe (zakłócanie porządku publicznego oraz spoczynku nocnego, nieprzestrzeganie obostrzeń związanych z wprowadzeniem stanu epidemii, niezachowanie ostrożności przy trzymaniu psów, itp.);
- 14 interwencji dotyczących zdarzeń w ruchu lądowym, wodnym (kolizje drogowe);
- 12 interwencji domowych, z czego w 9 przypadkach wdrożona została procedura „Niebieskie Karty”, w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej;
- 12 interwencji wobec osób kierujących w stanie nietrzeźwości lub środków odurzających;

W rejestrze śledztw i dochodzeń zarejestrowano 37 postępowań przygotowawczych, przeprowadzono również 6 czynności sprawdzających. Znaczący wpływ na stan bezpieczeństwa gminy Mielnik miała sytuacja na granicy z Republiką Białorusi, gdyż w 8 przypadkach Policja ujawniła próby nielegalnego przewozu uchodźców. Ponadto do dominujących na terenie gminy Mielnik przestępstw należały przypadki kierowania pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości - 10 postępowań przygotowawczych, posiadanie środków odurzających - 5

postępowań przygotowawczych, naruszenie zakazu sądowego kierowania pojazdami - 2 postępowania przygotowawcze.

Na terenie gminy Mielnik przeprowadzono 35 czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, z czego 21 spraw zakończono skierowaniem wniosku do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VIII Wydziału Karnego z siedzibą w Siemiatyczach, celem ukarania ich sprawców. Należy zwrócić uwagę na wzrost zgłoszeń za pośrednictwem aplikacji Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa. Policja w 2021 roku odnotowała 143 zgłoszenia, które w większości dotyczyły nadmiernej prędkości przez kierujących, spożywania alkoholu w miejscu niedozwolonym, nieprzestrzegania obostrzeń związanych z wprowadzeniem stanu epidemii oraz niewłaściwej infrastruktury drogowej.

Zgodnie z informacją odnośnie roku 2021 Placówka Straży Granicznej w Mielniku odnotowała szereg przypadków przekroczenia granicy państwowej wbrew przepisom na kierunku do RP. Odnotowane zdarzenia miały związek ze sztucznie wywołanym kryzysem migracyjnym przez reżim Łukaszenki w sposób zorganizowany. W okresie sprawozdawczym placówka współpracowała wspólnie z funkcjonariuszami Policji, Państwowej Straży Leśnej, Siłami Zbrojnymi RP. Do zadań należało dbanie o ład i porządek publiczny, zabezpieczenie przed wystąpieniem nielegalnego przekroczenia granicy państwowej wbrew przepisom, kontrola ruchu drogowego, której m.in. było ujawnianie osób ukrywających się przed wymiarem sprawiedliwości i organami ścigania, osób nielegalnie migrujących chcących oddalić się w głąb RP bądź innych krajów UE. W związku z dużą presją migracyjną podczas prowadzonych działań z w/w służbami ujawniono ok 2720 (ilość szacunkowa) osób różnych narodowości między innymi: Syria, Afganistan, Irak, Sri Lanka, Liban, Somalia, Pakistan, Sudan, Kuba, Palestyna. Jak co roku funkcjonariusze placówki wielokrotnie interweniowali w przypadkach gdy mieszkańcy Gminy Mielnik powiadamiali o faktach przebywania na terenie gminy osób podejrzanych, nieznajomych, dziwnie zachowujących się lub naruszających przepisy obowiązującego prawa. Brali udział w działaniach mających na celu sprawdzanie osób pozostających w kwarantannie lub izolacji domowej w związku z epidemią spowodowaną Koronawirusem SARS-CoV-2 oraz nadzorowali przestrzeganie ograniczeń związanych z wystąpieniem epidemii.

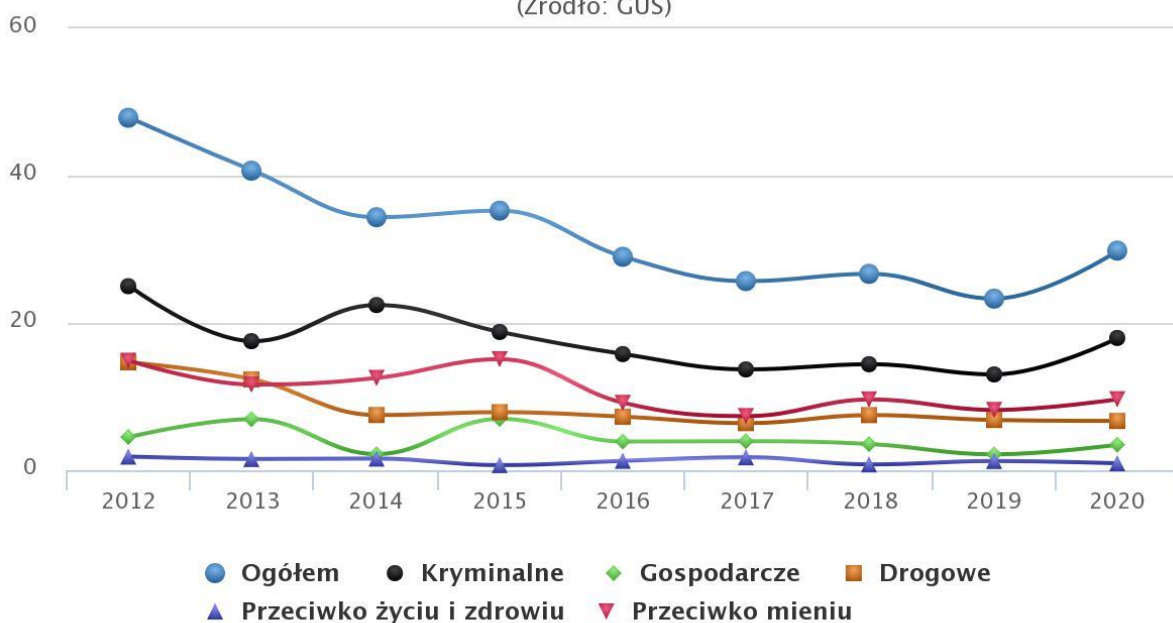
Należy dodać, że każdorazowo w trakcie pełnienia służby funkcjonariusze placówki, dokonywali kontroli obiektów użyteczności publicznej, odosobnionych miejsc, gdzie mogłoby dochodzić do aktów łamania przepisów prawa zgodnie z sugestiami Pana Wójta. Służby w

terenie planowane były w sposób nieszyblonowy o różnych porach dnia i nocy, tak aby sprawnie i szybko można było reagować na różne nieprzewidziane sytuacje mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie Gminy.

Ponadto placówka SG w Mielniku co roku realizowała na terenie Gminy akcje prewencyjno - edukacyjne pod hasłem „Bezpieczne ferie” oraz „Bezpieczne wakacje”. W spotkaniach biorą udział dzieci oraz młodzież szkolna z terenu Gminy Mielnik oraz z poza niej, tutaj wypoczywające. Funkcjonariusze omawiają zagadnienia z zakresu odpowiedniego zachowania się dzieci i młodzieży jako uczestników ruchu drogowego, bezpiecznego spędzania czasu wolnego. Zapoznają młodzież ze specyfiką funkcjonowania Straży Granicznej oraz z przepisami obowiązującymi w strefie nadgranicznej.

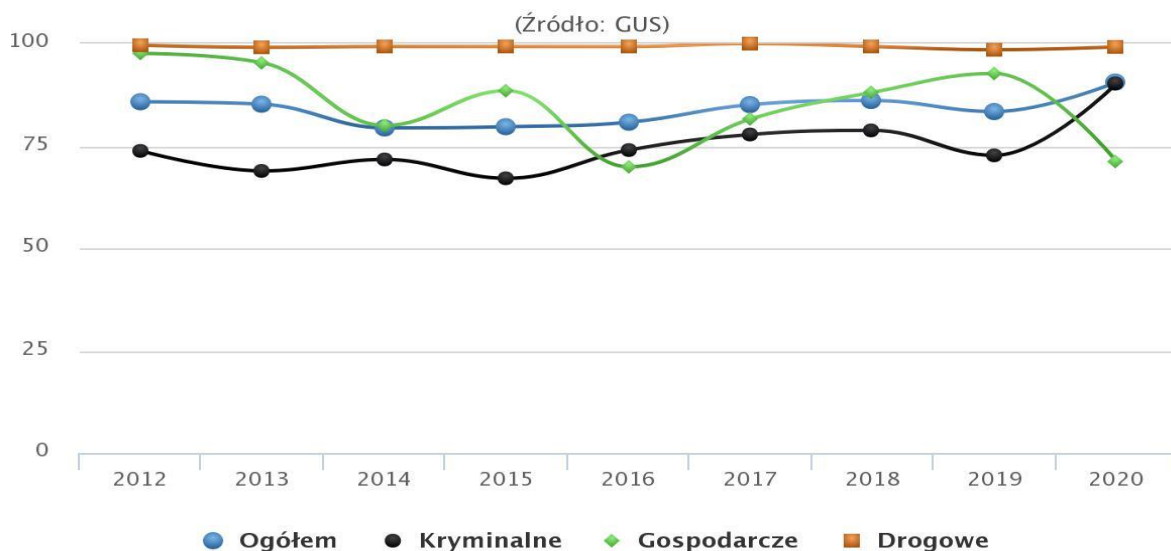
Przestępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Mielnik w latach 2012 – 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Mielnik w latach 2012 – 2020

www.polskawliczbach.pl

2.2. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców

Jednym z głównych założeń niniejszej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mielnik na lata 2022 - 2027* jest przedstawienie problemów występujących w społeczności lokalnej gminy i wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Zdiagnozowanie problemów społecznych było możliwe między innymi poprzez przeprowadzenie badań wśród mieszkańców gminy.

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie czterech komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy oraz uczniów szkół zlokalizowanych w Gminie Mielnik. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

Diagnozę problemów społecznych na terenie Gminy Mielnik rozpoczęto od przeprowadzenia badań wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców. Zostały one wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody CAWI (anonimowe

ankietowanie online za przy użyciu narzędzia Corigo). Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko wystąpienia braków danych.

2.2.1. Problemy społeczne występujące w opinii dorosłych mieszkańców

Poniższe dane pochodzą z Diagnozy Problemów Społecznych Gminy Mielnik przeprowadzonej w drugim kwartale roku 2022. Badania miały charakter ankiety online przeprowadzonej przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Obejmowały mieszkańców Gminy Mielnik, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie. W badaniu wzięło udział 55 osób, w tym 5 mężczyzn oraz 50 kobiet. Średnia wieku respondentów wyniosła 40,3 lat.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych;
- zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

W pierwszej części badania poproszono respondentów o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności różnych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem jako bardzo ważny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców Gminy Mielnik.

Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców

<i>Problem</i>	<i>Bardzo istotny</i>	<i>Raczej istotny</i>	<i>Raczej nieistotny</i>	<i>Zdecydowanie nieistotny</i>
Zanieczyszczenie powietrza (smog)	53%	36%	9%	2%
Zanieczyszczenie wody	55%	31%	9%	5%
Zanieczyszczenie krajobrazu (zaśmiecenie)	69%	18%	11%	2%
Bezrobocie	49%	35%	15%	1%
Bieda, ubóstwo	47%	35%	13%	5%
Bezdomność	39%	25%	25%	11%
Wzrost przestępczości	53%	22%	22%	3%
Kryzys rodziny	57%	20%	18%	5%
Kryzys norm moralnych	49%	31%	16%	4%

Z powyższej tabeli wynika, że dla mieszkańców Gminy Mielnik wszystkie z wymienionych problemów są w porównywalnym stopniu ważne, jednak zdecydowanie najważniejszymi problemami społecznymi w ich opinii mieszkańców są: zanieczyszczenie (krajobrazu, powietrza, wody) kryzys rodziny oraz wzrost przestępczości.

Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Mielnik odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o **niskim poziomie ryzyka** - mieszkańcy gminy piją rzadko, jednorazowo spożywając stosunkowo nieduże ilości alkoholu. **Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 (22%) oraz 3-4 porcje alkoholu (5%). 69% badanych przyznało, że nie pije w ogóle.**

Wydaje się wskazane przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Mielnik kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki palenia papierosów (**7% przyznaje się do regularnego palenia**) oraz spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym i regularnym spożywaniem. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego należałoby wziąć

pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

Badani respondenci deklarują, że w swoim środowisku mają pojedyncze przypadki osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze. **33% ankietowanych zna od 1 do 5 osób uzależnionych od tych substancji**). Podobnie sytuacja kształtuje się w przypadku **uzależnienia od leków i stosowania ich jako środki odurzające**. 13% mieszkańców ma podejrzenia, a 9% potwierdza, że zna osoby mające ten problem.

Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Mielnik jest zauważalne (**16% ankietowanych deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 18% podejrzewa, że do tego dochodzi**). Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.

Niepokojące są dane związane z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w gminie. **Łącznie 82% mieszkańców uważa, że tego typu uzależnienie jest dość i bardzo powszechne w środowisku lokalnym**.

2.2.2. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych sprzedawców napojów alkoholowych

Niewątpliwie ważną grupą, która może zarysować szczególnie obraz problemów związanych z alkoholem występujących w mieście są sami pracownicy punktów sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami. Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie Gminy Mielnik. Pięciu z respondentów to pracownicy punktów sprzedaży alkoholu. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 42,3 lat

Ten obszar przeprowadzonych badań miał na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

- sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym,

- spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- nieprzyjemne sytuacje zainicjowane przez osoby spożywające alkohol.

Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż **sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim**. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek (80% a 20% robi to często). **W opinii 40% sprzedawców próba zakupu przez niepełnoletnich zdarza się najczęściej kilka razy w miesiącu oraz roku (60%)**. Jednak, w zestawieniu tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Gminy Mielnik, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Sporo uczniów oceniło, że raczej i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol (12% uczniów) jak i papierosy (25% uczniów) osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

2.2.3. Problemy dzieci i młodzieży

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, czy na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych: alkoholu, narkotyków, dopalaczy oraz wobec problemu przemocy rówieśniczej.

Liczebność grup badanych

Szkoły Podstawowe klasy 4-8 (SP 4-8)	103
---	-----

Biorąc pod uwagę wyniki ankiet należy jednak zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę sięgania po alkohol przez uczniów – **14% ma już za sobą inicjację alkoholo-**

lową. W przypadku używania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniu od m.in. leków uspokajających lub nasennych bez przepisu lekarza.

Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się szeroka edukacja z zakresu Cyberprzemocy oraz bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.

Dodatkowo, należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Samo korzystanie z komputera może być bardzo pożyteczne dla młodych ludzi, ale należy pomóc im w wyborze odpowiednich stron i portali. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu. Także nauczyciele mogą podsuwać uczniom na lekcjach adresy ciekawych stron, związane w jakiś sposób z przedmiotem lekcji.

Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że **w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest zauważalny** (38% deklaruje, że doświadcza przemocy od rówieśników). Dyrektorzy placówek oświatowych powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem (**24% badanych uczniów doświadcza przemocy psychicznej a 15% fizycznej**). Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne

systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

Na podstawie zrealizowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych badań pn.: „Czynniki chroniące i czynniki ryzyka związane z zachowaniami problemowymi”, **sformułowano kilka wniosków i rekomendacji o ogólnym charakterze.** Mianowicie:

- nadrzędną rekomendacją wyznaczającą kierunek działań profilaktycznych jest wzmacnianie pozytywnego stosunku do nauczycieli oraz budowanie klimatu współpracy pomiędzy nauczycielami w szkole oraz wspieranie konstruktywnych zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych młodzieży;
- do najbardziej uniwersalnych i selektywnych czynników chroniących uczniów przed angażowaniem się w zachowania problemowe należy włączyć: pozytywne nastawienie do nauczycieli; udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych; aktywny udział w praktykach i uroczystościach religijnych; dobry kontakt z rodzicami; monitorowanie przez rodziców miejsc, w których uczeń spędza czas wolny.
- efektywna ochrona młodzieży wiąże się z prawidłowym rozumieniem przez nauczycieli procesów rozwojowych właściwych dla okresu adolescencji. Dlatego zaleca się, aby wspierać pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i nieformalnego, w zdobywaniu wiedzy oraz poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności specyficznych dla tego okresu rozwoju;
- wsparcie nauczycieli powinno także objąć działania związane z przeciwdziałaniem wypaleniu zawodowemu: „Dbałość o dobry stan zdrowia psychicznego nauczycieli powinna być częścią szkolnego programu profilaktyki. W tym celu należy wpierać wszelkie inicjatywy służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych nauczycieli, ułatwiać im dostęp do form kształcenia i rozwoju własnych możliwości”³;
- działania profilaktyczne powinny być ukierunkowane na uczenie umiejętności życiowych uczniów związanych m.in. z postawami asertywności, konstruktywnym rozwiązywaniem konfliktów rówieśniczych na drodze negocjacji/mediacji oraz wspieranie ich w kształtowaniu poczucia własnej wartości.

³K. Ostaszewski, A. Rustecka-Krawczyk, M. Wójcik, *Czynniki chroniące i czynniki ryzyka związane z zachowaniami problemowymi warszawskich gimnazjalistów: klasy I-II*, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, s. 52.

Kolejnym wnioskiem związanym ze skutecznością profilaktyki jest konieczność **planowania cyklicznych działań**. Warunkiem zmiany postawy (a więc nadrzędnego celu oddziaływań profilaktycznych) jest ich regularne utrwalanie, zastępowanie zachowań destruktywnych konstruktywnymi oraz wspieranie uczniów w zdobywaniu wiedzy nie tylko na temat zagrożeń podejmowanych przez nich zachowań, ale także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw, tj. warunkujących poprawę jakości funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym i rodzinnym. Jednym z elementów skutecznej profilaktyki jest także ewaluacja podejmowanych działań. Jej cel wiąże się z oceną skuteczności wprowadzanych zmian planowaniu następnych.

Wśród postulowanych oddziaływań profilaktycznych należy wyróżnić:

- zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego;
- wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii;
- wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy;
- wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;
- kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej uczniom samodzielne podejmowanie decyzji, a następnie branie za nie odpowiedzialności.

Warto również wspomnieć, że obok oddziaływań kierowanych do uczniów warto planować także szkolenia profilaktyczne dla grona pedagogicznego oraz rodziców. Jest to warunkiem **inicjowania zmian systemowych**, a więc nie tylko pracy nad zasobami osobowymi uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w których funkcjonują.

2.3. Analiza SWOT

To jedna z najbardziej popularnych i rozpowszechnionych metod analitycznych. Jej nazwa wywodzi się od pierwszych liter angielskich słów: *Strengths- Mocne (silne) strony*; *Weaknesses- Słabe strony*; *Opportunities- Szanse*; *Threats- Zagrożenia*.

Analiza SWOT przeważnie wykorzystywana jest do oceny wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych. Diagnoza i ocena szans oraz zagrożeń, wynikających z otoczenia, oraz potencjału wewnętrznego stanowi zbiór informacji na podstawie, których możliwe jest wytyczanie celów strategicznych.

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w Gminie. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań. Analizę SWOT dla Gminy Mielnik przedstawia poniższa tabela

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób i rodzin zagrożonych problemami społecznymi i uzależnieniami, • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (pomoc rodzinom z problemem alkoholowym; wsparcie dzieci; organizacja zajęć sportowych, itp.); • istnienie na terenie gminy Ośrodka Zdrowia, • istnienie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, • istnienie na terenie gminy Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji, • istnienie Gminnej Biblioteki Publicznej, 	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenie patologiami, wynikające z ubożenia ludności i bezrobocia, • ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie, • ujemny przyrost naturalny, • szybkie starzenie społeczeństwa, • duża ilość osób z niskim poziomem wykształcenia, • rozwój bezrobocia, również długoterminowego, • praca poza gminą i drenaż demograficzny • mniejsze możliwości znalezienia zatrudnienia przez absolwentów szkół średnich,

- istnienie Dziennego Domu Pomocy,
- istnienie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych,
- istnienie na terenie gminy Klubu Seniora,
- wykwalifikowana kadra pedagogiczna w Szkole,
- regularne działania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy,
- rozwój infrastruktury gminy,
- dobre rozpoznanie przez władze i instytucje lokalne istniejących problemów społecznych w gminie,
- regularna organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych,
- dobra baza rekreacyjno-sportowa,
- mała liczba ciężkich przestępstw na terenie gminy

SZANSE

ZAGROŻENIA

• wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych i zagrożeń społecznych, • zapobieganie patologiom społecznym i ubożeniu ludności, • możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych,	• postępujące wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych, • utrzymujący się wskaźnik bezrobocia, • rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne wynikające ze starzenia się społeczeństwa i wzrostu liczby osób niepełnosprawnych lub wymagających opieki,

- promocja gminy, działania wspierające,
- rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą,
- rozwój i modernizacja bazy rekreacyjno-sportowej,
- edukowanie dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu bezpieczeństwa, uzależnień i potencjalnych zagrożeń przez funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i Straży Pożarnej.
- zapobieganie patologiom społecznym,
- zagrożenia funkcjonowania rodziny w związku z problemem uzależnień, bezrobocia, długotrwałego ubóstwa i przemocy,
- wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień,
- występowanie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej,
- ograniczenia prawne oraz brak stabilności przepisów, trudności w ich interpretacji,
- rozwój cyberuzależnień i społecznych dysfunkcji dzieci i młodzieży

RODZIAŁ III

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIELNIK NA LATA 2022-2027

3.1. Misja i prognoza zmian w zakresie objętym Strategią

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mielnik jest wyznaczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania określonych problemów społecznych oraz poprawa sytuacji mieszkańców.

Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego, analiza danych wynikających ze specyfiki gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Mielnik pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych w gminie. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2022-2027, co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań.

W Strategii wyróżniono:

- misję gminy - stanowi cel nadrzędny przy planowaniu działań rozwojowych w gminie;
- cele strategiczne- wskazują najważniejsze obszary, których wsparcie jest niezbędne dla rozwiązywania problemów społecznych w gminie;
- cele operacyjne - są celami szczegółowymi dla celów strategicznych, zawierają propozycje kierunków działań niezbędnych do osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

Misja Gminy Mielnik na lata 2022-2027 brzmi:

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Mielnik odpowiednich warunków do życia i rozwoju poprzez przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz wykluczeniu społecznemu i budowanie kapitału społecznego.

Na podstawie dostępnych danych sformułowano prognozę rozwoju sytuacji społecznej w Gminie Mielnik. W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

1. Tworzenie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą.

Prognozuje się:

- ✓ zwiększenie potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- ✓ zwiększenie potrzeb pomocy względem osób przewlekle chorych oraz ich rodzin;
- ✓ poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób niepełnosprawnych;
- ✓ zwiększenie dostępu do usług specjalistycznych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania oraz w formach instytucjonalnych – domu pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia;
- ✓ promowanie pomocy sąsiedzkiej i idei wolontariatu;
- ✓ zanik funkcjonowania rodzin wielopokoleniowych.

2. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie

Prognozuje się:

- ✓ stałe potrzeby rodzin dysfunkcyjnych w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej;
- ✓ utrzymanie odpowiedniego poziomu życia mieszkańców, umożliwiającego zaspokajanie najpilniejszych potrzeb, w tym potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży;
- ✓ potrzebę wsparcia rodzin przez asystenta rodziny;
- ✓ występowanie zjawiska przemocy w rodzinie i potrzebę jego minimalizacji;

- ✓ potrzebę specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- ✓ potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w zakresie występowania zjawiska przemocy i sposobów jego przeciwdziałania;
- ✓ stałe zapotrzebowanie na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;
- ✓ brak integracji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa, bezradności opiekuńczo-wychowawczej, bezrobocia, uzależnień i przemocy;
- ✓ potrzebę zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków życia i rozwoju;
- ✓ popularyzację rodzin wspierających;
- ✓ wzmacnianie ról i kompetencji wszystkich członków rodziny.

3. Zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem, uzależnieniami i bezrobociem oraz ich negatywnym następstwom.

Prognozuje się:

- ✓ utrzymywanie się potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy oraz osobom z wyuczoną bezradnością;
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego najuboższych mieszkańców Gminy,
- ✓ wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- ✓ utrzymywanie się potrzeby udzielania pomocy i wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ✓ wzrost potrzeby zapewnienia pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- ✓ konieczność podniesienia poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom.

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań, a zatem strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym gminy.

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie Gminy Mielnik poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikacją rozwoju społecznego w gminie oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych.

Wdrożenie strategii ma na celu:

- ✓ poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych w gminie,
- ✓ wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- ✓ zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- ✓ zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie,

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3.2. Cele i kierunki działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

Wdrażanie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mielnik na lata 2022 – 2027* opierać będzie na permanentnej, adekwatnej do potrzeb realizacji w całym okresie obowiązywania Strategii, następujących celów strategicznych:

I CEL STRATEGICZNY: Tworzenie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą

CEL OPERACYJNY II.: Poprawa jakości życia

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zwiększanie dostępności usług opiekuńczych;
- Kierowanie osób potrzebujących opieki do ośrodków wsparcia na terenie gminy oraz do domów pomocy społecznej;
- Udzielanie wsparcia osobom spełniającym kryteria ustawowe do pobytu w mieszkaniach chronionych;
- Działalność wolontariatu (wspieranie i promowanie);
- Rozwój ośrodków wsparcia na terenie gminy;
- Organizacja wydarzeń oraz podejmowanie działań promujących integrację wewnątrz i między pokoleniową;
- Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć i warsztatów;
- Propagowanie działań związanych z „dobrym starzeniem się” pozwalających na jak najdłuższe zachowanie sprawności, samodzielności i aktywności w życiu społecznym zawodowym;
- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym, dotkniętym długotrwałą chorobą i ich rodzinom;
- Praca socjalna.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba inicjatyw skierowanych do osób niepełnosprawnych, dotkniętych długotrwałą chorobą – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba mieszkańców angażująca się w wolontariat – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba osób, którym udzielono wsparcia – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji (równolegle z nadzieją na **zmniejszenie wskaźnika** dzięki **spadkowi ilości osób potrzebujących** wsparcia, przyjmowana jest możliwość zaistnienia sytuacji przeciwnej, a wtedy celem jest **zwiększenie wskaźnika** dzięki **objęciu wsparciem wszystkich osób potrzebujących** pomocy: „dotychczasowych” i „nowych”;
- ✓ liczba działań podjętych wspólnie z organizacjami pozarządowymi – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika.

Jednostka realizująca:

Gmina Mielnik – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PFRON, PCPR, ośrodek zdrowia, Kościoły

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

CEL OPERACYJNY I.II.: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą;

- Zapewnienie usług asystenta osoby niepełnosprawnej (AON);
- Pomoc finansowa i rzeczowa dla osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą, a także ich rodzinom i opiekunom;
- Zintegrowane działania instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób dotkniętych długotrwałą chorobą oraz osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- Organizacja środowiskowych form wsparcia i integracji;
- Działalność wolontarystyczna na rzecz osób niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą;
- Umożliwianie osobom niepełnosprawnym oraz dotkniętym długotrwałą chorobą aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej gminy;
- Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych;
- Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym przy współpracy z innymi instytucjami.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba działań podjętych wspólnie z organizacjami pozarządowymi – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba asystentów osób niepełnosprawnych świadczących usługi – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba mieszkańców angażująca się w wolontariat – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu z powodu długotrwałej choroby – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba osób długotrwale chorych, którym udzielono wsparcia – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;

- ✓ liczba zlikwidowanych barier architektonicznych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ ilość stworzonych nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba inicjatyw skierowanych do osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;

Jednostka realizująca:

Gmina Mielnik – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PFRON, PUP, PCPR, Kościoły

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

II CEL STRATEGICZNY: Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie

CEL OPERACYJNY III.: Wspieranie rodzin w rozwoju kompetencji i pełnieniu ról rodzicielskich

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
- Realizacja działań z zakresu wspierania rodziny;
- Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną
wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych

i kulturalnych, festynów, pikników rodzinnych, spektakli, wycieczek i innych działań mających na celu integrację rodzin;

- Systematyczna współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami;
- Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej;
- Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze, lub specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę);
- Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym niewydolnych wychowawczo.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba osób objętych programami wczesnej interwencji – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba rodzin korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba dzieci korzystających z zajęć świetlicowych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba imprez o charakterze kulturalnym – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba projektów przeprowadzonych w świetlicach wiejskich – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba klubów i stowarzyszeń sportowych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;

Jednostka realizująca:

Gmina Mielnik – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA, GOKSiR

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodki zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościoły

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

CEL OPERACYJNY II.II.: Pomoc i ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy,
- Rozpowszechnianie informacji o podmiotach i miejscach świadczących pomoc ofiarom przemocy domowej;
- Udzielanie kompleksowej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym realizacja procedury „Niebieska Karta”, wsparcie specjalistyczne indywidualne i grupowe, jak i zapewnienie miejsc noclegowych;
- Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie powiatu mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie oraz monitoring zjawiska;
- Wzmacnianie potencjału instytucji i organizacji realizujących zadania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;

- Tworzenie spójnych, opartych na aktualnej wiedzy i doświadczeniu praktycznym narzędzi pracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc;
- Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba założonych Niebieskich Kart – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy sprawcom i ofiarom przemocy w rodzinie – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba akcji społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;

Jednostka realizująca:

Gmina Mielnik – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA, ZI

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, sądy i prokuratura

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

III CEL STRATEGICZNY: Zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem, uzależnieniami i bezrobociem oraz ich negatywnym następstwom

CEL OPERACYJNY III.1.: Zapewnienie pomocy oraz wsparcia osobom i rodzinom ubogim

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Pomoc finansowa i rzeczowa oraz poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- Coroczna ocena zasobów pomocy społecznej;
- Organizacja działań mających na celu wspieranie kompetencji mieszkańców w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami;
- Realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci z rodzin ubogich (organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne);
- Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze oraz bezdomnych

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba osób, którym udało się wyjść z bezdomności – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba dzieci z rodzin ubogich, które dożywiano w trakcie nauki w szkole – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;

Jednostka realizująca:

Gmina Mielnik – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościoły

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

CEL OPERACYJNY III.II: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
- Działania profilaktyczne, skierowane do dzieci i młodzieży mające zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczające alternatywnych form spędzania wolnego czasu;
- Upowszechnianie wiedzy o uzależnieniach oraz promowanie zdrowego stylu życia;
- Podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych prowadzących działania z zakresu profilaktyki uzależnień;
- Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz prowadzenia kampanii edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych;
- Monitorowanie problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych na terenie gminy;
- Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz osobom nietrzeźwym;
- Wspieranie działań mających na celu powstawanie grup wsparcia oraz grup samopomocy;
- Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu ich sprzedaży osobom poniżej 18 roku życia.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba realizowanych programów profilaktyki zdrowotnej – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba uczestników programów profilaktyki zdrowotnej – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba uczestników programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;

Jednostka realizująca:

Gmina Mielnik – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościoły,

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

CEL OPERACYJNY III.III.: Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz eliminowanie negatywnych skutków bezrobocia

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Stałe monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Udostępnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego;
- Pomoc materialna osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem;
- Organizacja i finansowanie usług wspierających aktywizację zawodową;
- Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych i ich rodzin, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba bezrobotnych, w tym liczba bezrobotnych kobiet – oczekiwana zmiana: spadek wskaźnika;
- ✓ liczba bezrobotnych długoterminowych – oczekiwana zmiana: spadek wskaźnika;
- ✓ liczba bezrobotnych niepełnosprawnych – oczekiwana zmiana: spadek wskaźnika;
- ✓ liczba programów skierowanych do osób bezrobotnych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba usług wspierających aktywizację zawodową – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;

Jednostka realizująca:

Gmina Mielnik – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, PUP,

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

3.3. Monitoring i ewaluacja

W celu stworzenia całościowego obrazu realizowanych działań na rzecz poprawy sytuacji w Gminie niezbędne jest tworzenie, przekazywanie i analizowanie corocznie poniższych sprawozdań:

- 1) Oceny zasobów pomocy społecznej;
- 2) Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielniku,
- 3) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Mielnik;
- 4) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Mielnik;
- 5) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mielnik;
- 6) Sprawozdanie ze współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W latach obowiązywania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do 15 marca każdego roku za rok poprzedzający każda jednostka, która współuczestniczy (jest odpowiedzialna lub jest partnerem) w realizacji celów sporządzi sprawozdania z realizacji wyżej wymienionych programów i projektów (dotyczących problemów społecznych) oraz osiągniętych rezultatów.

Sprawozdania przekazywane będą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielniku, jako do jednostki koordynującej, który po analizie przygotuje i przedstawi raport z realizacji Strategii Radzie Gminy najpóźniej na pierwszej sesji tejże po uchwaleniu Raportu o Stanie Gminy. Raport może zostać przedstawiony na posiedzeniu odpowiedniej Komisji Rady we wskazanym wyżej terminie. Sprawozdania ze stopnia realizacji poszczególnych programów i projektów służyć będą bieżącemu monitoringowi realizacji Strategii oraz będą pomocne przy

przeprowadzaniu ewaluacji Strategii, a także ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

Ewaluacja ilościowa przeprowadzana będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań. Ewaluacja jakościowa polegała będzie na ocenie:

- efektywności wdrażania Strategii (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe zaangażowane w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów)
- skuteczności (czy kierunki działań i realizowane w ich ramach zadania w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów? Czy realizowane działania w sposób optymalny realizują cele Strategii)
- trafności - czy realizowane cele i kierunki działań Strategii są odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców Gminy?

Analiza jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych. Źródłem danych, które posłużą do ewaluacji mogą być dane statystyczne, sprawozdania z monitoringu, dane z badań społeczności lokalnej i inne.

3.4. Źródła finansowania

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania.

Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mielnik na lata 2022-2027 będą: budżet gminy, dotacje z budżetu państwa oraz środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Każdy podmiot z terenu Gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji.

Ramy finansowe realizacji Strategii są jednak uzależnione od możliwości finansowych gminy oraz wielu zmiennych, jak aktualna sytuacja społeczna i gospodarcza, kondycja finansów publicznych, zmiany na rynku pracy, zmiany w programie „Rodzina 500 plus”, zmiany w zakresie dostępu do konkretnych świadczeń itp.

Planowane wydatki definiowane będą corocznie w uchwale budżetowej. Jedną z podstaw do ich określenia będzie ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16 a ustawy o pomocy społecznej).